

Tilinpäätöstiedote 1-12/2015

12.2.2016

Uponorin tulos parani Pohjois-Amerikan vahvan kehityksen ja Euroopan loppuvuoden piristymisen ansiosta

- Talotekniikka – Pohjois-Amerikan tuloskehitys jatkui vahvana, Euroopan liiketoimintasegmenteissä koko vuoden tuloskehitys oli heikompaa
- Liikevaihto 1–12: 1 050,8 milj. euroa (2014: 1 023,9 milj. euroa), kasvua 2,6 %, orgaaninen kasvu 5,2 %
- Liikevoitto 1–12: 71,4 milj. euroa (63,4 milj. euroa), kasvua 12,6 %
- Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä 75,8 milj. euroa (67,7 milj. euroa), kasvua 11,9 %
- Osakekohtainen tulos 0,51 (0,50) euroa
- Ohjeistus vuodelle 2016: Uponorin liikevaihdon ja liikevoiton (ilman kertaluonteisia eriä) odotetaan paranevan vuodesta 2015.
- Hallituksen osinkoesitys on 0,44 (0,42) euroa/osake

Toimitusjohtaja Jyri Luomakoski kommentoi kauden kehitystä:

- Vuotta 2015 leimannut epävakaus vaikutti sekä ratkaisujemme kysyntään että raaka-aineiden hintoihin. Muoviraaka-aineesta oli jopa pulaa. Yllättävät ja nopeat kysynnän muutokset vaikeuttivat suunnittelua, samalla kun öljyn maailmanmarkkinahinnan kehityksestä riippumattomien muoviraaka-aineiden hintojen heilunta vaikeutti hinnoittelupolitiikkaa.
- Talotekniikka – Euroopan viime vuosien heikon tuloskehityksen kääntäminen nousuun edellyttää selkeitä muutoksia. Syksyllä 2015 käynnistettiin laaja muutosohjelma, jonka tavoitteena on luoda uusi organisaatorakenne, parantaa toiminnan joustavuutta ja pienentää kustannuksia Euroopan hyvin erilaisilla markkinoilla. Ensimmäiset uudelleenjärjestelyt aloitettiin vuoden viimeisellä neljänneksellä suunnitelmien mukaan.
- Erittäin menestyksekkään vuoden 2015 päätyttyä Talotekniikka – Pohjois-Amerikka nauttii edelleen suotuisista markkina-olosuhteista samalla, kun se suuntaa liiketoimintaansa yhä enemmän liikerakentamiseen. Päinvastoin kuin Euroopassa, segmentin suurimpana haasteena on vastata asiakkaiden tarpeisiin liiketoiminnan alati kasvaessa. Yhtiömme vuoden 2015 suurin investointi oli Minnesotan Apple Valleyssä sijaitsevan tehtaan laajentaminen. Hanke valmistui aikataulussa ja mahdollistaa toiminnan laajentamisen kysynnän kasvun myötä.
- Uponor Infran toimintavuotta leimasi toimintojen strateginen keskittäminen ja laajamittaiset uudelleenjärjestelyt erityisesti Suomessa, missä markkinatilanne on ollut vaikea jo pitkän aikaa. Uudelleenjärjestelyjä on kuitenkin toteutettu tarmokkaasti, ja vaikka muutosohjelma on vielä käynnissä, tulos ilman kertaluonteisia eriä on jälleen positiivinen.

Hallituksen osinkoesitys

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle 0,44 (0,42) euron osinkoa osaketta kohti. Hallitus otti esitystä tehdessään huomioon yhtiön maksuvalmiuden, yhtiön osinkopolitiikan ja yhtiön liiketoimintanäkymät. Hallitus huomioi myös sen, että yhtiön kasvusuunnitelmiin, joihin luetaan mukaan väliaikaisesti kasvussa olevat investoinnit sekä Saksassa vuoden 2016 tammikuussa toteutetut yritysostot, on hyvin saatavilla ulkopuolista rahoitusta.

Konsernin taloudelliset tunnusluvut

Konsernitulos (jatkuvat toiminnot), M€	2015	2014	2013	2012	2011
Liikevaihto	1 050,8	1 023,9	906,0	811,5	806,4
Toiminnan kulut	942,7	926,4	823,6	726,5	743,0
Poistot ja arvonalentumiset	39,1	36,5	33,0	28,2	29,4
Liiketoiminnan muut tuotot	2,4	2,4	0,8	0,9	1,4
Liikevoitto	71,4	63,4	50,2	57,7	35,4
Rahoitustuotot ja kulut	-8,9	-7,4	-7,1	-8,6	-17,7
Tulos ennen veroja	62,8	56,3	43,2	49,4	17,7
Tulos jatkuvista toiminnoista	37,1	36,3	27,1	32,9	1,9
Tilikauden tulos	36,9	36,0	26,8	32,8	1,6
Osakekohtainen tulos	0,51	0,50	0,38	0,45	0,03

Tietoja tästä tilinpäätöstiedotteesta

Tämä asiakirja on tiivistelmä Uponorin vuoden 2015 tilinpäätöksestä, joka on liitetty tähän tiedotteeseen. Se on saatavissa myös yhtiön verkkosivuilta. Sulkeissa annetut luvut ovat vertailukuja edellisen vuoden vastaavalta ajanjaksolta. Luvut koskevat jatkuvia toimintoja, ellei toisin ole mainittu. Muutosprosentit on laskettu tarkoista luvuista eikä tässä tiedotteessa julkaistuista pyöristetyistä luvuista.

Esitysaineisto ja webcast-esitys

Englanninkielinen webcast-esitys tulosjulkistustilaisuudesta järjestetään 12.2. klo 15.00. Esityksen yhteystiedot ovat osoitteessa sijoittajat.uponor.fi. Kysymyksiä voi lähettää etukäteen osoitteeseen ir@uponor.com. Esityksen tallenne on katsottavissa pian tulosjulkistuksen jälkeen osoitteessa www.uponor.fi > Sijoittajat. Esitysaineisto on luettavissa osoitteessa www.uponor.fi > Sijoittajat > IR-aineisto ja uutiset.

Seuraava osavuosikatsaus

Uponor julkaisee vuoden 2016 ensimmäisen vuosineljänneksen osavuosikatsauksen 29.4.2016. Hiljaisen jakson aikana 1.–29.4. yhtiö ei kommentoi markkinanäkymiä eikä liiketoimintaan tai tuloskehitykseen liittyviä seikkoja.

Vuoden 2015 viimeinen neljännes

Markkinat

Talotekniikka - Euroopan syyskesäkausi käynnistyi normaalia hitaammin, mutta Uponorin päämarkkina-alueilla, erityisesti Pohjoismaissa ja Saksassa, kysyntä piristyi vuoden loppua kohti. Leudon sään ansiosta rakentaminen säilyi vuodenaikasta huolimatta vilkkaana.

Myös yhdyskuntateknisten ratkaisujen kysynnässä oli havaittavissa pientä piristymistä, kun kunnallisteknistä rakentamista voitiin jatkaa leudoissa sääolosuhteissa. Euroopan kokonaiskysynnässä ei kuitenkaan havaittu muutosta. Pohjois-Amerikassa kysyntä hiipui öljy- ja kaasumarkkinoilla, joissa Uponor ei juurikaan toimi, ja kilpailu siirtyi muille Uponor Infran kannalta tärkeille markkinalohkoille.

Pohjois-Amerikassa talotekniikkamarkkinoiden kehitys jatkui edellisten vuosineljännesten tapaan vakaana.

Liikevaihto

Uponorin liikevaihto oli 262,0 (251,5) milj. euroa, kasvua 4,2 prosenttia vuoden 2014 viimeisestä neljänneksestä. Valuuttakurssien vaikutus oli 7,1 milj. euroa. Paikallisessa valuutassa mitattuna Uponorin liikevaihto kasvoi 1,3 prosenttia. Vertailukelpoinen liikevaihdon kasvu, kun Uponor Infran yritysmyyntit vuoden 2015 ensimmäisellä neljänneksellä jätetään huomioimatta, oli 8,0 %.

Edellisvuoteen verrattuna Uponor onnistui kasvattamaan talotekniikkasegmentin liikevaihtoa viidellä suurimmalla päämarkkina-alueellaan paikallisessa valuutassa mitattuna.

Liikevaihdon kasvuun vaikutti suurelta osin Talotekniikka – Pohjois-Amerikan nyt jo pitkään jatkunut myönteinen kehitys. Yhdysvaltain talouden vahvistuessa myös Uponorin liikevaihto kasvoi kaikkialla Yhdysvalloissa ja erityisesti sen etelä- ja länsiosissa. Lyhytaikainen liikevaihtopiikki koettiin vuosineljänneksen alkupuolella, kun asiakkaat reagoivat ilmoitukseen muoviraaka-ainepulasta johtuvista muoviliitinten niukkuudesta. Kanadan melko alavireisten vuosineljännesten jälkeen, liikevaihdon suotuisa kehitys viimeisellä vuosineljänneksellä tasapainotti Kanadan heikentyneen dollarin negatiivista vaikutusta.

Leudon sään ansiosta Talotekniikka – Euroopan liikevaihto parani hieman edellisvuoteen verrattuna. Liikevaihdon kasvuun saattoi vaikuttaa myös se, että osa asiakkaista täydensi varastojaan ennen muoviraaka-aineen hintavaihteluista johtuvia tuotteiden hinnankorotuksia.

Uponor Infran liikevaihto laski vaikka markkinat hienokseltaan piristyivät pohjoisessa Euroopassa Norjaa lukuun ottamatta. Segmentin liikevaihdon lasku oli jyrkintä Puolassa ja Pohjois-Amerikassa, jossa etenkin tukutuotteiden myynti laski. Strategisesti merkittävien räätälöityjen kokonaisratkaisujen liikevaihto sen sijaan kasvoi edellisvuoteen verrattuna.

Liikevaihdon jakautuminen segmenteittäin, loka-joulukuu:

M€	10-12 2015	10-12 2014	Raportoitu muutos
Talotekniikka – Eurooppa	114,3	112,7	1,5 %
Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	74,0	56,1	31,9 %
(Talotekniikka – Pohjois-Amerikka (M\$))	80,2	70,0	14,5 %

Uponor Infra	75,0	84,9	-11,7 %
Eliminoinnit	-1,3	-2,2	
Yhteensä	262,0	251,5	4,2 %

Tulos ja kannattavuus

Konsernin bruttokate oli vuoden 2015 viimeisellä neljänneksellä 91,4 (83,2) milj. euroa eli 34,9 % (33,1 %). Konsernin liikevoitto oli vuoden viimeisellä neljänneksellä 14,0 (11,8) milj. euroa. Kannattavuutta kuvaava liikevoittomarginaali oli 5,3 % (4,7 %).

Vuosineljänneksen kertaluonteiset erät olivat yhteensä 3,0 (0,9) milj. euroa, josta Uponor Infran osuus oli 1,2 (0,3) milj. euroa ja Talotekniikka – Euroopan 1,8 (0,6) milj. euroa. Ilman kertaluonteisia eriä liikevoitto vuoden viimeisellä neljänneksellä oli 17,0 (12,7) milj. euroa.

Talotekniikka – Pohjois-Amerikan liikevoitto kasvoi paikallisessa valuutassa mitattuna 12,7 % vahvasta vertailukaudesta huolimatta. Kanadan heikkenevän dollarin negatiivisesta vaikutuksesta huolimatta tuloskehitys oli myönteistä, johtuen suhteellisen vakaina pysyneistä muoviraaka-aineiden hinnoista ja aikaisemmin samana vuonna toteutetuista myyntihintojen korotuksista. Volyymien kasvusta huolimatta valmistus- ja yleiskustannusten hallinta oli tehokasta.

Tasaisena pysynyt liikevaihto sekä uudelleenjärjestelyjen ja muutosohjelmien kustannukset rasittivat Talotekniikka – Euroopan liikevoittoa.

Omega-Liner®-liiketoiminnan myynnin positiivisesta vaikutuksesta huolimatta Uponor Infran viimeisen vuosineljänneksen liikevoitto heikkeni edellisvuoteen verrattuna. Syynä olivat segmentin uudelleenjärjestelyistä aiheutuneet kertaluonteiset alaskirjaukset. Liikevoittoon vaikuttivat positiivisesti pääasiassa Pohjoismaat, joissa liikevaihto kasvoi ja toteutettujen uudelleenjärjestelyjen seurauksena saavutettiin säästöjä yleiskustannuksissa.

Liikevoiton jakautuminen segmenteittäin, loka-joulukuu:

M€	10-12 2015	10-12 2014	Raportoitu muutos
Talotekniikka – Eurooppa	3,3	4,7	-29,8 %
Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	12,2	9,3	30,8 %
(Talotekniikka – Pohjois-Amerikka (M\$))	13,1	11,7	12,7 %
Uponor Infra	-1,2	-0,9	-22,9 %
Muut	-0,9	-1,6	
Eliminoinnit	0,6	0,3	
Yhteensä	14,0	11,8	18,0 %

Katsauskauden tapahtumia

Uponor tiedotti 25.11.2015, että hallinto-oikeus on hylännyt Uponor Oyj:n ja sen tytäryhtiö Uponor Business Solutions Oy:n valitukset, jotka Uponor jätti heinäkuussa 2013. Valitus koski konserniverokeskuksen vuonna 2011 tekemiä verotuksen oikaisupäätöksiä, jotka Uponorin mielestä ovat perusteettomia. Uponor on hakenut valituslupaa korkeimmasta hallinto-oikeudesta.

Marraskuun 26. päivänä Uponor ilmoitti suunnitelmistaan aloittaa Euroopan toimintoja koskeva muutosohjelma tavoitteenaan vahvistaa kannattavaa kasvua ja pienentää kustannuksia. Suunnitelmat koskevat Talotekniikka – Eurooppaa ja Uponor Infraa. Liikevaihdon kasvun lisäksi uudelleenjärjestelyillä tavoitellaan vähintään 25 miljoonan euron säästöjä vuoden 2017 loppuun mennessä. Näistä Talotekniikka – Euroopan osuus on vähintään 20 miljoonaa euroa ja Uponor Infran 5 miljoonaa euroa. Uudelleenjärjestelyistä aiheutuu arviolta 32 miljoonan euron kertaluonteiset kustannukset, josta alaskirjausten osuus on 13 miljoonaa euroa. Suurin osa kustannuksista kirjataan vuodelle 2016.

Talotekniikka – Eurooppa käynnistää useita toimia, joiden kaikkien tavoitteena on luoda kannattavaa kasvua. Keskeisessä osassa uudelleenjärjestelyissä on myös tuotanto-, varasto- ja jakeluverkoston keskittäminen ja erikoistuminen. Uponor Infraa koskevat suunnitelmat liittyvät tuotannon keskittämiseen Suomessa. Uponor käynnisti marraskuun lopulla yhteistoimintaneuvottelut Suomessa.

Uponor ilmoitti marraskuussa suunnitelmistaan ryhtyä valmistamaan talotekniikkaratkaisuja Kiinassa vuoden 2016 loppupuolella tukeakseen Aasiaa koskevia kasvusuunnitelmia. Lisäksi tiedotettiin, että Uponorin saksalainen tytäryhtiö, Uponor Holding GmbH, allekirjoitti kaupan, jolla se osti kahden saksalaisen yhtiön, Delta Systemtechnik GmbH:n ja KaMo-ryhmän, osakekannat kokonaisuudessaan. Kauppa astui voimaan 4.1.2016. Yritystoston tarkoituksena on laajentaa Uponorin tarjontaa ja osaamista käyttö- ja juomavesijärjestelmämarkkinoilla, joilla hygieniatekijöiden merkitys kasvaa koko ajan. Ostettujen yhtiöiden yhteensä 119 työntekijää saivat aikaan 32,8 miljoonan euron liikevaihdon vuonna 2014. Lisäksi Uponor Oyj osti joulukuussa reaaliaikaiseen vedenlaadun seurantaan erikoistuneen suomalaisen NWater Oy -startup-yrityksen koko osakekannan.

Uponor Oyj:n hallitus ilmoitti joulukuussa päätöksestään jatkaa hallituksen vuonna 2014 hyväksymää yhtiön johdon suoriteperusteista osakekannustinohjelmaa. Uuden ohjelman kohderyhmään kuuluu 25–30 konsernin johtoryhmään ja johtajistoon kuuluvaa henkilöä. Uusi ohjelma kattaa kalenterivuodet 2016–2018.

Uponor ilmoitti joulukuussa päättäneensä myydä Omega-Liner®-putkistosaneerausliiketoimintansa tanskalaiselle Per Aarsleff A/S -yritykselle. Päätöksen taustalla ovat Uponor Infran tuotevalikoiman strategiset linjaukset. Myydyn liiketoiminnan vuosiliikevaihto on ollut noin 1,5 miljoonaa euroa.

Yhdysvaltalaiset tuomioistuimet hyväksyivät 17.12.2015 lopulliset sovintoehdot ryhmäkanteisiin, joista tiedotettiin ensimmäisen kerran 10.6.2015. Uponor Oyj:n yhdysvaltalainen tytäryhtiö Uponor Inc., sen vakuuttajat ja erät avainkumppanit osallistuivat kahden Yhdysvalloissa nostetun ryhmäkanteen sovintoneuvotteluihin. Kanteet koskivat Uponor Inc:n Yhdysvalloissa myymien ns. keltaisesta messingistä valmistettujen liitinten väitettyä rikkoutumisvaaraa. Sovintoratkaisut vahvistettiin käytännössä osapuolten ehdottamassa muodossa, jolloin niistä tuli lopullisia ja kaikkia osapuolia sitovia. Sovintoehtojen mukaisesti Uponor Inc. antaa kanteessa mukana olevien rakennusten omistajille laajennetun takuun liitinten mahdollisen rikkoutumisen varalta.

Viimeisen vuosineljänneksen aikana saatiin päätökseen kaksi tuotantoon liittyvää investointia. Pohjois-Amerikassa valmistui tuotanto- ja toimistotilojen laajennus Minnesotan Apple Valleyssä, ja 1.10.2015 Uponor avasi paikallisia lämmönjakelujärjestelmiä valmistavan tehtaan Venäjällä.

Uponor Oyj:n tilinpäätös 1-12/2015

Markkinat

Rakentamisaktiivisuus pysyi Uponorin markkina-alueilla pääsääntöisesti vaimeana vuonna 2015 eikä merkittävää kasvua edellisvuoteen verrattuna ollut havaittavissa. Vaikka rakentaminen kiihtyi selvästi muutamilla tärkeillä markkina-alueilla, kuten Yhdysvalloissa, Alankomaissa ja Ruotsissa, useimmilla markkinoilla jo ennestään heikossa taloustilanteessa ei ollut havaittavissa juurikaan elpymisen merkkejä.

Pohjoismaissa markkinoiden kehitys vaihteli suuresti. Ruotsissa uusia asuinrakennushankkeita käynnistettiin tiiviiseen tahtiin ja kehitys oli jokseenkin myönteistä myös Tanskassa ja Norjassa. Suomessa markkinat sen sijaan jatkoivat supistumistaan. Uusien liike- ja julkisrakentamishankkeiden määrä supistui vuoteen 2014 verrattuna kaikissa muissa maissa paitsi Tanskassa. Laskusuuntainen kehitys ei kuitenkaan koske korjausrakentamista, joka kasvaa tasaisesti asuin-, liike- ja julkisrakentamisen segmenteissä. Kunnallistekniikkaan investoitiin aikaisempaa enemmän vain Norjassa, jossa investoinnit tie- ja vesirakentamiseen autoivat tasapainottamaan energiahankkeiden supistumista.

Myös Keski-Euroopan markkinoiden kehitys oli vaihtelevaa. Saksassa uusien asuinrakennushankkeiden määrä kasvoi hienokseltaan edellisvuoteen verrattuna, mikä ei kuitenkaan tasapainottanut huomattavasti mittavamman asuinrakennusten korjausrakentamisen alavireisenä jatkunutta kehitystä. Vähäinen piristyminen asuinrakentamisen markkinoilla ei riittänyt tasapainottamaan julkis- ja liikerakentamisen matalasuhdannetta ja siksi markkinoiden kehitys oli kokonaisuudessaan alavireistä. Alankomaissa markkinoiden elpyminen kuitenkin jatkui ja useimmissa rakentamisen segmenteissä todettiin merkille pantavaa kasvua.

Lounais-Euroopan markkina-alueista Isonsa-Britanniassa uusien asuinrakennushankkeiden määrä supistui merkittävästi vuoteen 2014 verrattuna. Heikko tilanne jatkui myös Ranskassa ja Italiassa, mutta hienoista piristymistä oli havaittavissa Espanjassa ja Portugalissa. Kehitys asuinrakennusten remontointimarkkinoilla oli suurelta osin tasaista. Korjausrakentaminen julkis- ja liikerakentamisen segmenteissä tasapainotti jonkin verran uudisrakentamisen tasaista kehitystä.

Itäisessä Euroopassa Venäjän taloudellinen ja poliittinen epävarmuus on saanut kuluttajat ja yritykset varuilleen, mikä rasitti sekä asuinrakentamisen että liike- ja julkisrakentamisen segmenttejä. Myös Baltian maissa rakentamisen ja kunnallistekniikan segmentteihin investoitiin yleisesti ottaen aikaisempaa vähemmän. Sitä vastoin eräät itäisen Keski-Euroopan suuret maat, kuten Puola ja Tšekki tasavalta, raportoivat kasvua edellisvuoteen verrattuna.

Taloukasvun hidastuminen erityisesti kehittyvissä maissa heijastui Uponorin vientimarkkinoihin, missä investoinnit asuin-, liike- ja julkisrakentamiseen supistuivat.

Pohjois-Amerikassa kasvu jatkui lähes kaikissa rakentamisen segmenteissä Yhdysvaltain markkinoilla. Uudisrakentamisen markkinat ovat kehittyneet vahvasti jo kolme vuotta ja nyt kasvuvauhti alkoi hieman hidastua. Samaan aikaan yritysten ja kuluttajien luottamus vahvistui, minkä seurauksena investoinnit liike- ja julkisrakentamiseen lisääntyivät merkittävästi. Vastoin odotuksia asuinrakentamisen segmentin kehitys myös Kanadassa oli vuoden aikana suotuisaa. Energian hintojen lasku kuitenkin hillitsi aktiivisuutta eräissä julkis- ja liikerakentamisen sekä kunnallistekniikan segmenteissä.

Liikevaihto

Uponorin jatkuvien liiketoimintojen liikevaihto vuonna 2015 oli 1 050,8 (2014: 1 023,9) milj. euroa, mikä on 2,6 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Konsernin liikevaihdon orgaaninen kasvu oli 5,2 %, kun vuoden 2014 luvuissa jätetään huomioimatta Uponor Infran Thaimaan ja Extronin myydyt yksiköt. Kiinteillä valuuttakursseilla laskettuna koko vuoden liikevaihto kasvoi 35,0 milj. euroa. Suotuisa kehitys johtui lähinnä Yhdysvaltain dollarin vaikutuksesta, mutta myös ja Kanadan dollari ja Englannin punta vaikuttivat liikevaihtoa kohottavasti. Suurin yksittäinen negatiivinen vaikutus oli Venäjän ruplalla.

Talotekniikka – Euroopan liikevaihto laski 2,5 % heijastellen vuoden kolmen ensimmäisen neljänneksen heikkoa tulosta. Vuoden viimeisten kahden kuukauden aikana tapahtunutta lyhytaikaista kysynnän piristymistä lukuun ottamatta Euroopan markkinoiden kehitys jatkui yleisesti ottaen vaisuna. Pieninä valopilkkuihin tässä yleisessä ympäristössä loistivat Ruotsi ja Alankomaat. Vuoden 2015 viimeisen neljänneksen suotuisan kehityksen taustalla vaikuttivat erityisesti pohjoisen Euroopan leuto talvi, asiakkaiden suorittamat varaston täydennykset sekä Saksassa käynnistyneiden liikerakentamishankkeiden ajoitus.

Talotekniikka – Pohjois-Amerikan tuotantokapasiteettia on viime vuosina laajennettu useampaan otteeseen, mikä on mahdollistanut liikevaihdon pitkään kestäneen vahvan kasvun, joka jatkui odotusten mukaisesti vuonna 2015. Valuuttakurssimuutosten vaikutuksesta euromääräisenä raportoitu liikevaihdon kasvu oli erityisen voimakasta. Yhdysvalloissa liikevaihdon kehitys oli terveellä pohjalla. Suotuisaan kehitykseen vaikutti erityisesti käyttövesiratkaisujen liiketoiminta. Myös Kanadassa raportoitiin kasvua lähinnä vahvan viimeisen neljänneksen ansiosta ja erityisesti sisäilmastoratkaisuiden segmentissä lanseerattujen, merkittävien uusien tuoteinnovaatioiden ansiosta.

Uponor Infran liikevaihto supistui selkeästi vuonna 2015. Hieman yli puolet liikevaihdon laskusta oli seurausta Thaimaan liiketoiminnan ja Extronin myynnistä. Näiden yhteenlaskettu liikevaihto vuonna 2014 oli 28.6 milj. euroa. Liikevaihdon jatkuvan supistumisen taustalla vaikutti vahvasti Puolan ja Kanadan heikko kehitys.

Liiketoimintaryhmittäin laskettuna käyttövesiratkaisuiden osuus koko konsernin liikevaihdosta oli 45 % (39 %), sisäilmastoratkaisuiden 25 % (27 %) ja yhdyskuntatekniikan 30 % (34 %).

Liikevaihdon jakautuminen segmenteittäin 1.1. – 31.12.2015:

M€	1–12 2015	1–12 2014	Raportoitu muutos
Talotekniikka – Eurooppa	467,1	479,1	-2,5 %
Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	275,8	200,8	37,4 %
(Talotekniikka – Pohjois-Amerikka (M\$))	304,6	265,2	14,8 %
Uponor Infra	312,0	351,3	-11,2 %
Eliminoinnit	-4,1	-7,3	
Yhteensä	1 050,8	1 023,9	2,6 %

Liikevaihdolla mitattuna kymmenen suurinta maata ja niiden osuudet konsernin liikevaihdosta (vuoden 2014 osuus sulkeissa): USA 23,9 % (17,6 %), Saksa 13,0 % (13,9 %), Suomi 11,8 % (13,2 %), Ruotsi 8,9 % (9,2 %), Kanada 7,9 % (8,2 %), Tanska 4,5 % (4,7 %), Alankomaat 3,5 % (3,1 %), Iso-Britannia 3,4 % (3,5 %), Norja 2,9 % (3,6 %) ja Espanja 2,8 % (2,8 %).

Tulos ja kannattavuus

Konsernin koko vuoden bruttokate oli 370,2 (340,1) milj. euroa, mikä on 30,1 milj. euroa tai 8,9 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Bruttokatemarginaali oli 35,2 % (33,2 %). Suurin yksittäinen selitys tälle kehitykselle oli Pohjois-Amerikan talotekniikkasegmentin suhteellisesti suurempi osuus sekä Uponor Infran strategisesti merkittävien kokonaisratkaisujen liikevaihdon kasvu ja onnistunut hinnoittelu muoviraaka-aineen hintavaihteluista huolimatta.

Konsernin liikevoitto oli 71,4 (63,4) milj. euroa, mikä on 12,6 % edellisvuotta enemmän. Kannattavuutta kuvaava liikevoittomarginaali nousi hieman vertailukauden 6,2 prosentista 6,8 prosenttiin. Valuuttakurssien muuntovaikutus koko vuoden tulokseen oli positiivinen 7,5 milj. euroa.

Yleiskustannusten kasvuun vaikutti lähinnä kaksi tekijää: Talotekniikka - Pohjois-Amerikan kasvu, jota valuuttakurssimuutokset vahvistivat, sekä Euroopan segmenteissä käynnistettyjen uudelleenjärjestelyiden aiheuttamat kertaluonteiset erät. Kustannuksia alentavat aikaisemmin toteutetut sekä vielä käynnissä olevat kustannussäästötoimet.

Liikevoittoa rasittivat 6,2 (5,9) milj. euron kertaluonteiset kustannukset, kertaluonteisten tulojen määrä oli 1,9 (1,7) milj. euroa ja kertaluonteisten erien yhteisvaikutus oli 4,3 (4,3) milj. euroa, josta Talotekniikka – Euroopan osuus oli 3,6 (3,7) milj. euroa ja Uponor Infran 0,7 (0,6) milj. euroa. Vuoden 2015 kertaluonteiset erät liittyivät lähinnä molempien segmenttien uudelleenjärjestelyihin liittyviin varauksiin ja arvonalentumisiin. Tämän lisäksi Uponor Infralla oli yritysmyynneistä syntyneitä tuloja. Talotekniikka – Eurooppaa koskevasta tehostamisohjelmasta tiedotettiin 21.7.2015 ja siihen liittyvät toimenpiteet on saatu suurelta osin päätökseen, paitsi Saksassa, jossa neuvottelut työntekijöiden edustajien kanssa ovat käynnissä. Saksan liiketoimintoja koskevat toimenpiteet raportoidaan vastedes osana 26.11.2015 julkaistua muutosohjelmaa.

Konsernin liikevoitto ilman kertaluonteisia eräiä oli 75,8 (67,7) milj. euroa, kasvua 11,9 %. Talotekniikka – Euroopan liikevoitto ilman kertaluonteisia eräiä oli 27,6 (38,7) milj. euroa ja Uponor Infran 0,9 (0,0) milj. euroa.

Raaka-aineiden ja erityisesti muoviraaka-aineiden hintaheilahtelut ovat pysyneet suurina ja keskihinnat korkeina pitkän aikavälin vertailuissa. Öljyn maailmanmarkkinahinnan romahduksesta huolimatta muoviraaka-aineiden hinnat ovat pysyneet korkeina erityisesti Euroopassa, johtuen pitkälti muoviraaka-ainevalmistajien rajallisesta toimituskapasiteetista, mikä on aiheuttanut myös toimituskeskeytyksiä.

Liikevoiton jakautuminen segmenteittäin 1.1. – 31.12.2015:

M€	1-12/ 2015	1-12/ 2014	Raportoitu muutos
Talotekniikka – Eurooppa	24,0	35,0	-31,4 %
Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	51,0	31,5	61,9 %
(Talotekniikka – Pohjois-Amerikka (M\$))	56,3	41,6	35,4 %)
Uponor Infra	0,2	-0,5	142,0 %
Muut	-3,8	-2,6	
Eliminoinnit	0,0	0,0	
Yhteensä	71,4	63,4	12,6 %

Konsernin nettorahoituskulut olivat 8,9 (7,4) milj. euroa ja valuuttakurssierot -3,4 (-1,2) milj. euroa.

Tulos ennen veroja oli 62,8 (56,3) milj. euroa. Tuloverojen määrä oli 25,7 (20,0) milj. euroa, kun veroaste oli 40,9 % (35,5 %). Vuoden 2015 tuloveroihin sisältyy Virossa osingonjaon yhteydessä maksettuja veroja 1,6 milj. euroa sekä Viron tytäryhtiöissä voitonjakoon käytettävissä oleviin varoihin liittyvä 0,5 milj. euron laskennallinen verovelka, joka vastaa noin 3,3 prosenttiyksikön kertaluonteista vaikutusta veroasteeseen. Lisäksi Pohjois-Amerikan liiketoiminnan osuus on kasvanut ja siellä tuloveroaste on suhteellisen korkea.

Konsernin tilikauden tulos oli 36,9 (36,0) milj. euroa, josta jatkuvien liiketoimintojen osuus oli 37,1 (36,3) milj. euroa.

Oman pääoman tuotto laski 12,1 (12,3) prosenttiin. Sijoitetun pääoman tuotto oli 15,5 (14,2) prosenttia.

Konsernin osakekohtainen tulos oli 0,51 (0,50) euroa ja jatkuvien liiketoimintojen osalta 0,51 (0,50) euroa. Oma pääoma osaketta kohti oli 3,39 (3,16) euroa. Muut osakekohtaiset tiedot löytyvät taulukko-osasta.

Konsernin liiketoiminnan rahavirta oli 58,2 (75,7) milj. euroa ja rahavirta ennen rahoitusta 16,5 (45,1) milj. euroa. Muutos johtui lähinnä liikevaihdon kasvusta vuoden kahden viimeisen kuukauden aikana, minkä seurauksena myyntisaamisten määrä jäi suhteellisen korkeaksi, sekä maksettujen verojen 13 milj. euron kasvusta. Liikevoiton paranemisen myötä myös tulorahoitus parani 99,0 milj. eurosta 105,6 milj. euroon vuonna 2015.

Tunnusluvut löytyvät tilinpäätöksestä viiden vuoden ajalta.

Investoinnit, tutkimus ja kehitys sekä rahoitus

Uponorin suurin käyttöomaisuusinvestointi vuonna 2015 oli Talotekniikka – Pohjois-Amerikan Minnesotan Apple Valleyssä sijaitsevan tehtaan tuotantokapasiteetin kuudes laajennus. Laajennus valmistui vuoden 2015 viimeisellä neljänneksellä.

Investoinneissaan Uponorin tavoitteena on sijoittaa resursseja kannattaviin liiketoimintamahdollisuuksiin, mutta samalla hallita investointien kokonaismäärää tiukasti. Suuri osa investoinneista suunnataan tarkasti harkittuihin, tuottavuutta parantaviin uudistuksiin ja kunnossapitoon.

Vuonna 2015 bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen olivat yhteensä 50,1 (35,7) milj. euroa eli 14,4 milj. euroa enemmän kuin edellisvuonna. Pohjois-Amerikassa käynnissä olevan tuotantokapasiteettilaajennuksen osuus on 18,6 milj. euroa. Yhdysvaltain dollarin vahvistumisen lisäksi myös muut valuuttakurssimuutokset vaikuttivat euroina raportoitavien investointien tunnuslukuihin. Nettoinvestointien määrä oli 49,2 (32,1) milj. euroa.

Panostukset tutkimukseen ja kehitykseen olivat yhteensä 18,5 (16,3) miljoonaa euroa eli 1,8 (1,6) prosenttia liikevaihdosta.

Tärkeimmät voimassa olevat rahoitusohjelmat 31. joulukuuta 2015 olivat vuonna 2018 erääntyvä 80 milj. euron joukkovelkakirjalaina ja vuonna 2016 erääntyvä 20 milj. euron joukkovelkakirjalaina. Joukkovelkakirjalainoilla Uponor on tasapainottanut maturiteettirakennetta ja mahdollisia

rahoituslähteitä. Näiden lisäksi Uponor Infra Oy otti toimintojensa rahoittamiseksi 35 milj. euron lainan 1.7.2013. Vuoden 2015 lopussa lainaa oli nostettuna 11 milj. euroa.

Voimassa oli useampia kahdenvälisiä, 2019–2020 erääntyviä luottolimiittejä yhteensä 200 miljoonan euron arvosta. Vuoden 2015 aikana näistä varalla olevista rahoitusluotoista ei ollut nostettu yhtään.

Lyhytaikaisen rahoituksen tarpeeseen vastaa kotimainen 150 milj. euron yritystodistusohjelma, josta ei tilinpäätöshetkellä ollut käytössä yhtään. Rahavarat vuoden lopussa olivat yhteensä 49,2 (60,2) milj. euroa.

Konsernissa kiinnitetään erityistä huomiota myyntisaamiin ja luottoriskeihin. Luottotappioiden määrä pysyi alhaisena ollen 0,6 (0,7) milj. euroa.

Konsernin korolliset nettovelat nousivat 91,3 (82,0) milj. euroon. Omavaraisuusaste oli 44,3 (43,9) prosenttia ja nettovelkaantuminen eli gearing 29,3 (27,6) prosenttia. Velkaantumisasteen vuosineljännesten keskiarvoksi muodostui 40,4 (45,8), kun sen vaihteluväli yhtiön taloudellisissa tavoitteissa on 30–70.

Katsauskauden tapahtumia

Uponor tiedotti 25.2.2015 Uponor Infran myyneen enemmistöosuutensa thaimaalaisesta Wiik & Hoeglund PLC -yhtiöstä. Maaliskuun 30. päivänä tiedotettiin, että Uponor Infra Oy myi kokonaan omistamansa tytäryhtiön Extron Engineering Oy:n, jonka päätoimiala on muoviteollisuuden koneiden ja laitteiden valmistus. Yrityskaupasta huolimatta Uponor Infra aikoo kuitenkin jatkaa yhdyskuntatekniikan valmistusteknologian lisensiointia ja myyntiä. Molemmat yritysmyyntit ovat osa Uponor Infran strategista tavoitetta keskittyä markkinoihin, joissa sillä on vahva asema ja mahdollisuus saavuttaa yhteistoimintaetuja. Myöhemmin joulukuussa Uponor Infra myi Omega-Liner®-putkistosaneerausliiketoimintansa tanskalaiselle Per Aarsleff A/S -yritykselle. Päätöksen taustalla olivat Uponor Infran tuotevalikoiman strategiset linjaukset.

Uponor perusti 25. maaliskuuta vakuutusyhtiön, Uponor Insurance Ltd:n. Uponor Oyj omistaa yhtiön kokonaan. Yhtiön perustamisella pyritään laajentamaan konsernin mahdollisuuksia maailmanlaajusten vastuuvakuutusohjelmien hallinnassa ja varmistamaan konsernille kattava vakuutusturva suotuisilla ehdoilla.

21.7. Uponor ilmoitti käynnistävänsä tehostamisohjelman Talotekniikka – Euroopan toimintojen sopeuttamiseksi Euroopan heikkoon kysyntätasoon. Tavoitteena oli saavuttaa noin kolmen miljoonan euron kustannussäästöt vuositasolla järkeistämällä myyntiverkostoa ja keskittämällä ja ulkoistamalla joitakin tukitoimintoja. Toimenpiteistä arvioitiin aiheutuvan yhteensä noin 4–5 miljoonan euron kertaluonteiset kulut vuoden 2015 aikana, ja niiden arvioitiin vaikuttavan noin 100 henkilötyövuoteen Talotekniikka - Euroopassa. Marraskuun 26. päivänä Uponor ilmoitti aikovansa käynnistää Euroopan toimintoja koskevan muutosohjelman tavoitteenaan vahvistaa kannattavaa kasvua ja pienentää kustannuksia. Suunnitelmat koskevat Talotekniikka – Eurooppaa ja Uponor Infraa. Uudelleenjärjestelyillä tavoitellaan vähintään 25 miljoonan euron säästöjä vuoden 2017 loppuun mennessä. Näistä Talotekniikka – Euroopan osuus on vähintään 20 miljoonaa euroa ja Uponor Infran 5 miljoonaa euroa. Uudelleenjärjestelyistä aiheutuu arviolta 32 miljoonan euron kertaluonteiset kustannukset, josta alaskirjausten osuus on 13 miljoonaa euroa. Suurin osa kustannuksista kirjataan vuodelle 2016. Aiemmin mainittu, Talotekniikka – Eurooppaa koskeva tehostamisohjelma, joka julkaistiin 21.7.2015, ja siihen liittyvät toimenpiteet on suurelta osin saatu päätökseen. Poikkeuksen muodostavat Saksan toiminnot, joihin liittyvät uudelleenjärjestelyt raportoidaan vastedes osana 26.11.2015 julkaistua muutosohjelmaa ja joihin liittyviä kertaluonteisia eräjä on jäljellä noin 2,5 milj. euroa.

Uponor tiedotti 25.11., että hallinto-oikeus on hylännyt Uponor Oyj:n ja sen tytäryhtiö Uponor Business Solutions Oy:n valitukset, jotka Uponor jätti heinäkuussa 2013. Valitus koski konserniverokeskuksen vuonna 2011 tekemiä verotuksen oikaisupäätöksiä, jotka Uponorin mielestä ovat perusteettomia. Uponor on hakenut valituslupaa korkeimmasta hallinto-oikeudesta.

Uponor ilmoitti, että Uponor Holding GmbH, Uponorin saksalainen tytäryhtiö, osti kahden saksalaisen yhtiön, Delta Systemtechnik GmbH:n ja KaMo-ryhmän, osakekannat kokonaisuudessaan. Kauppa astuu voimaan 4.1.2016. Yritystoston tarkoituksena on laajentaa Uponorin tarjontaa ja osaamista käyttö- ja juomavesijärjestelmämarkkinoilla, joilla hygieniatekijöiden merkitys kasvaa koko ajan. Ostettujen yhtiöiden yhteensä 119 työntekijää tekivät 32,8 miljoonan euron liikevaihdon vuonna 2014.

Uponor, Inc:n Apple Valleyssä Minnesotassa sijaitsevan tehdaskompleksin laajennushanke valmistui vuoden 2015 joulukuussa. Investoinnilla rakennettiin 8 175 m² tuotanto- ja toimistotilaa ja varmistetaan lähitulevaisuudessa tarvittava kapasiteetin kasvu. 1.10.2015 Uponor avasi paikallisia lämmönjakelujärjestelmiä valmistavan tehtaan Venäjällä. Hassfurtiin Etelä-Saksaan, yrityksen muiden toimintojen yhteyteen rakennettu uusi jakelukeskus otettiin käyttöön maaliskuussa. Marraskuussa Uponor ilmoitti suunnitelmistaan ryhtyä valmistamaan talotekniikkaratkaisuja Kiinassa vuonna 2016 vastatakseen suuren markkina-alueen kasvavaan kysyntään.

Yhdysvaltalaiset tuomioistuimet hyväksyivät 17.12.2015 lopulliset sovintoehdot kahdessa erillisessä ryhmäkanteen sovintoratkaisussa, joista tiedotettiin ensimmäisen kerran 10.6.2015. Uponor Oyj:n yhdysvaltalainen tytäryhtiö Uponor Inc., sen vakuuttajat ja erät avainkumppanit osallistuivat kahden Yhdysvalloissa nostetun ryhmäkanteen sovintoneuvotteluihin. Kanteet koskivat Uponor Inc:n Yhdysvalloissa myymien ns. keltaisesta messingistä valmistettujen liitinten väitettyä rikkoutumisvaaraa. Tuomioistuimet hyväksyivät lopulliset sovintoehdot kahdessa erillisessä ryhmäkanteen sovintoratkaisussa. Sovintoratkaisut vahvistettiin käytännössä osapuolten ehdottamassa muodossa, jolloin niistä tuli lopullisia ja kaikkia osapuolia sitovia. Sovintoehdojen mukaisesti Uponor Inc. antaa kanteessa mukana olevien rakennusten omistajille laajennetun takuun liitinten mahdollisen rikkoutumisen varalta.

Joulukuussa Uponor Oyj:n hallitus ilmoitti päätöksestään jatkaa hallituksen vuonna 2014 päättämään yhtiön johdon suoriteperusteista osakekannustinohjelmaa. Uuden ohjelman kohderyhmään kuuluu 25–30 konsernin johtoryhmään ja johtajistoon kuuluvaa henkilöä. Ohjelman tarkoituksena on jatkaa toimivan johdon ja Uponorin osakkeenomistajien tavoitteiden yhdenmukaistamista ja siten nostaa yrityksen arvoa, vahvistaa kannattavaa kasvua ja sitouttaa ohjelmaan osallistuvat johtajat yritykseen pitkällä aikavälillä. Uusi ohjelma kattaa kalenterivuodet 2016–2018.

Henkilöstö ja organisaatio

Konsernin palveluksessa oli vuoden lopussa 3 735 (3 982) työntekijää eli 247 henkeä vähemmän kuin vuoden 2014 lopussa täysipäiväiseksi muutettuna. Keskimäärin henkilömäärä vuoden aikana oli 3 842 (4 127). Henkilömäärää vähensivät Uponor Infran yritysmyynti ja Euroopassa toteutetut uudelleenjärjestelyt.

Konsernin henkilöstö täysipäiväiseksi muutettuna jakaantui maittain seuraavasti: Saksa 22,2 % (20,8 %), Suomi 17,1 % (17,2 %), USA 15,7 % (12,8 %), Ruotsi 13,3 % (12,5 %), Puola 5,4 % (5,1 %), Kanada 4,9 % (4,9 %), Espanja 4,6 % (4,5 %), Tanska 3,0 % (2,9 %), Iso-Britannia 2,8 % (3,3 %), Venäjä 2,5 % (2,4 %) ja muut maat 8,5 % (13,6 %).

Lisäksi Pohjois-Amerikassa käytetään ulkopuolisia myyntiedustajia, jotka eivät ole Uponorin työntekijöitä, vaan itsenäisesti toimivia yrityksiä, joille on määritetty tietty toiminta-alue ja joille Uponor

maksaa myyntipalkkion. Pohjois-Amerikassa Uponorin palveluksessa on 36 tällaista yritystä. Yritysten koot vaihtelevat muutaman työntekijän yrityksistä suhteellisen suuriin yrityksiin.

Syyskuussa 2015 Uponorissa otettiin käyttöön Talotekniikka – Euroopan ja Teknologiayksikön uusi organisaatorakenne. Segmentissä aikaisemmin sovelletusta kahden johtajan periaatteesta luovuttiin, ja hallitus nimitti kauppatieteiden maisteri, MBA Jan Peter Tewesin, 46, Talotekniikka – Eurooppa - segmentin johtajaksi ja konsernin johtoryhmän jäseneksi. Toimitusjohtaja Jyri Luomakoskelle raportoivan Tewesin vastuulla on myös konserninlaajuinen brändinhallinta. Fernando Roses, Talotekniikka – Euroopan tarjonnasta ja toimitusketjusta vastaava johtaja sekä johtoryhmän jäsen jatkoi johtoryhmässä uudessa roolissa teknologiasta ja konsernin kehityksestä vastaavana johtajana. Nimitys korostaa tutkimuksen, teknologian ja kestäväen kehityksen strategisen merkityksen kasvua Uponorille kansainvälisesti. Muutokset astuivat voimaan 1.9.2015.

Samassa yhteydessä Heiko Folgmann, Talotekniikka – Euroopan myynnistä ja markkinoinnista vastannut johtaja, jätti yhtiön.

Konsernissa kirjattujen palkkojen ja palkkioiden kokonaissumma sosiaalikulut mukaan lukien oli tilikaudella 230,3 (227,1) milj. euroa.

Liiketoimintaan kohdistuvat riskit

Uponorin taloudellinen tulos on alttiina erilaisille markkinoihin liittyville, operatiivisille, taloudellisille ja vahinkoriskeille.

Markkinariskit

Uponorin toiminnan pääpaino on Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa, joissa poliittinen riski luokitellaan pääsääntöisesti suhteellisen vähäiseksi. Poliittisiin riskeihin liittyvä tilanne on kuitenkin hieman muuttunut sen jälkeen, kun Uponor avasi tuotantolaitoksen Pietarin alueella Venäjällä ja ilmoitti vastaavasta suunnitelmasta koskien Shanghaiin aluetta Kiinassa. Toisaalta Uponor Infran Thaimaan toimintojen myynti helmikuussa 2015 tasapainottaa jonkin verran Uponorin altistumista kehittyvien markkinoiden riskeille.

Venäjäan liittyvät poliittiset riskit ovat yhä ajankohtaisia Ukrainan kriisin ja sen seurannaisvaikutusten takia. Yhdysvaltojen ja Euroopan unionin Venäjän vastaiset pakotteet ja Venäjän omat vastapakotteet vaikuttavat yhä liiketoimintaympäristöön Venäjällä ja muualla Euroopassa, erityisesti Suomessa, eikä muutosta ole luvassa ainakaan lähitulevaisuudessa. Kireät poliittiset suhteet ovat vaikuttaneet Euroopan markkinoihin ja koko mantereen orastavaan talouskasvuun. Venäjän osuus Uponorin liikevaihdosta oli vuonna 2015 noin 2,0 prosenttia.

Euroopan taloustilanteessa ja liiketoimintaympäristössä on havaittavissa elpymisen merkkejä, mutta elpyminen on edelleen hidasta ja haurasta. Yksi kielteisesti vaikuttavista tekijöistä on edellä mainittu Ukrainan kriisi. Levottomuudet ja sotiminen Lähi-idässä ei ole uusi ilmiö, mutta tilanne siellä on viimeaikoina kärjistynyt nopeasti ja hallitsemattomasti ja sen vaikutukset näkyvät myös Euroopassa. Terrorismin ja pakolaisvirtojen seurauksena Euroopassa koettiin odottamattomia levottomuuksia ja suuria haasteita jo vuonna 2015, ja satoja tuhansia pakolaisia on tulossa Eurooppaan vuonna 2016. Uponor seuraa tilannetta tarkasti ja suorittaa sisäisiä arviointeja Eurooppaan ja euroalueeseen kohdistuvista riskeistä sekä niiden mahdollisista vaikutuksista konsernin toimintaan.

Koska Uponorin liikevaihto jakaantuu laajalle joukolle asiakkaita, joista huomattava osa on jakelijoita (tukkuliikkeitä), myös Uponorin tuotteiden loppukysyntä on hajautunut laajalle. Viisi suurinta asiakasryhmää, joiden myynti jakautuu yli 20 maahan, vastaa noin kolmasosasta Uponorin kokonaisliikevaihdosta.

Uponorin tuotteiden kysyntä on riippuvainen rakennusalan suhdanteista. Yhtiön tuotteiden päämarkkinasegmentti on perinteisesti käsittänyt pientalorakentamisen, mutta tuotteita toimitetaan yhä enemmän myös julkis- ja liikerakentamiseen. Näiden sektoreiden kysyntävaihtelut poikkeavat usein toisistaan. Kokonaisuutta tasoittaa osaltaan myös korjausrakentamisen kysyntä, joka ei aina ole samalla lailla harkinnanvaraista kuin uudisrakentaminen.

Lähes kolmannes Uponorin vuotuisesta liikevaihdosta tulee yhdyskuntatekniikasta. Yhdyskuntatekniikan ratkaisujen kysyntä riippuu rakennusalan suhdanteiden lisäksi vahvasti tie- ja vesirakentamisen sekä julkisesta rahoitetun kunnallistekniikan investoinneista. Suhdanteiden ja kysynnän vaihtelusta aiheutuvia riskejä vastaan yhtiö suojautuu kehittämällä jatkuvasti myynnin ennustamisprosessiaan ja varmistamalla organisaation ja toimitusketjun rakenteiden riittävän joustavuuden.

Paikalliset lait ja säännökset vaikuttavat Uponorin toimintaan eri maissa. Suurelle osalle myytävistä tuotteista haetaan esimerkiksi kansallinen tuotehyväksyntä. Valmisteluvaiheessa olevia lakeja ja säännöksiä seurataan ja niiden mahdolliset vaikutukset sekä Uponorin että asiakkaidemme toimintaan pyritään ennakoimaan.

Operatiiviset riskit

Muoviputkijärjestelmien valmistuksessa käytettävien raaka-aineiden hinnat ovat alttiita muutoksille, joista tärkeimpiä ovat mm. petrokemian tuotteiden ja metallien hinta, toimituskapasiteetti ja markkinoiden kysyntä. Viime vuosina Uponor on kyennyt siirtämään hintavaihteluiden vaikutukset suurelta osin myyntihintoihinsa kohtuullisella viiveellä, eikä tästä ole aiheutunut olennaista tulonmenetystä Uponorille. Uponor suojautuu metallien ja muoviraaka-aineiden hintariskiä vastaan mahdollisuuksien mukaan sekä kiinteähintaisilla hankintasopimuksilla että finanssituotteilla. Pohjoismaissa Uponor hallitsee sähkön hintavaihteluriskiä jatkuvatoimisesti ja järjestelmällisesti rahoitusinstrumenteilla.

Komponenttien ja raaka-aineiden hankinnassa Uponorin tavoitteena on käyttää materiaaleja ja raaka-aineita, joilla on useampia toimittajia. Mikäli toimittajia on vain yksi, pyritään siihen, että ko. toimittajalla on useampi tuotantolaitos, jotka valmistavat Uponorin käyttämiä hyödykkeitä. Uponorilla on käytössään materiaalien ja raaka-aineiden laadunvarmennusjärjestelmä sekä toimittajien hyväksymisprosessi.

Uponor hallitsee organisaatio- ja johtamisriskejä, kuten esimerkiksi henkilöstön vaihtuvuutta ja ikäjakauman vääristymistä, analysoimalla jatkuvasti henkilöresursseja ja varmistamalla, että organisaatorakenne tukee tehokasta toimintaa. Henkilöstön kehittämissuunnitelmat keskittyvät erityisesti johtamistaitojen kasvattamiseen monikulttuurisessa matriisiorganisaatiossa. Uponorin sisäiset henkilöstökyselyt tuottavat tärkeää tietoa mm. työntekijöiden sitoutumisesta, työtehtävien ja yrityksen tavoitteiden yhdenmukaisuudesta, työympäristöstä ja työmotivaatiosta. Kyselytuloksiin pohjautuvat toiminta- ja kehittämissuunnitelmat vaikuttavat myönteisesti työntekijöiden suoritukseen ja sitoutumiseen.

Liiketoimintojen hallintaan käytetään useita IT-järjestelmiä, joista tärkeimmät ovat Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa käytetyt ERP-järjestelmät. Järjestelmien kriittisyyden analysoiminen ja riskien minimointiin liittyvät varautumisjärjestelyt sisältyvät suurimpien IT-järjestelmien käyttöönottoon ja elinkaaren hallintaan. Varautumisjärjestelyt kattavat esimerkiksi vikasietoisuuden, varmuuskopioinnit ja palautuksen suunnittelun ja testauksen. Avainjärjestelmien palauttaminen onnettomuuden tai vikatilanteen jälkeen testataan kriittisten järjestelmien osalta kerran kahdessa vuodessa. IT-järjestelmiin liittyviä riskejä arvioidaan osana Uponorin riskienhallintaprosessia, jossa painotetaan erityisesti järjestelmien turvallisuutta. Uponorin tietojärjestelmien turvallisuutta arvioitiin sisäisessä tarkastuksessa vuonna 2015. Tarkastuksesta saadun palautteen perusteella tietojärjestelmien

turvallisuutta pystyttiin kehittämään entistä paremmiksi. Lisäksi Uponorilla on jo useiden vuosien ajan ollut tietojärjestelmät osittain kattava vakuutus.

Uponor noudattaa ISO 9001-laatuja järjestelmää ja ISO 14001-ympäristöjohtamisjärjestelmää, mikä parantaa tuotannon turvallisuutta ja tuottavuutta sekä vähentää ympäristövaikutuksia ja muita toiminnan riskejä. Saksassa alettiin soveltaa ISO 50001 -standardin mukaista energianhallintajärjestelmää kahdessa tuotantolaitoksessa, jotka on nyt ISO 50001 -sertifioitu.

Projektiliiketoiminnassa Uponorin tavoitteena on myös hallita mm. projektikohtaisia aikataulutukseen ja kustannuksiin liittyviä riskejä. Tällaiset riskit pyritään ottamaan huomioon projekti- ja alihankkijasopimuksissa. Lisäksi henkilökunnan projektinhallintaosaamista vahvistetaan aktiivisesti.

Rahoitusriskit

Viime vuodet ovat osoittaneet, että huomattavatkin häiriöt rahoitusmarkkinoilla ovat mahdollisia varsin lyhyellä varoitusajalla. Näin ollen, vaikka tilanne tällä hetkellä on Uponorin kannalta varsin vakaa, voivat rahoituksen saatavuuteen liittyvät riskit olla tulevaisuudessa merkittäviä. Uponorin rahoituksen saatavuus ja joustavuus pyritään takaamaan riittävien luottolimiittireservien ja lainojen tasapainoisen maturiteettijakauman avulla, sekä käyttämällä rahoituksen hankinnassa erilaisia rahoitusmuotoja ja useita hyvän luottoluokituksen omaavia vakavaraisia vastapuolia.

Konsernin maksuvalmiutta hallitaan tehokkailla kassanhallintaratkaisulla ja riskiä karttavalla sijoituspolitiikalla. Sijoituskohteina ovat ainoastaan matalariskiset kohteet, jotka ovat tarvittaessa muunnettavissa käteisvaroiksi nopeasti ja selkeään markkinahintaan.

Korkomuutokset vaikuttavat konsernin korkokuluihin ja kiinteähintaisten rahoituserien käypään arvoon. Korkoriskejä hallitaan käyttämällä sekä kiinteä- että vaihtuvakorkoisia rahoitusinstrumentteja.

Konsernin toiminnan kansainvälisyys altistaa konsernin eri valuuttojen välisille valuuttariskeille. Merkittävä osa liikevaihdosta syntyy muissa valuutoissa kuin euroissa. Tällöin kuitenkin tyypillisesti myös valtaosa ko. liikevaihtoon kohdistuvista kuluista on kyseessä olevassa paikallisessa valuutassa. Tämä vähentää oleellisesti liiketoiminnan valuuttariskiä. Konsernin rahoitusosasto vastaa konsernitason valuuttakurssiriskien hallinnasta ja suojaamisesta. Suojausinstrumentteina käytetään pääasiallisesti valuuttatermiineitä ja -optioita.

Uponor altistuu myös valuuttakurssien muunnos- eli translaatoriskille, joka ilmenee muunnettaessa euroalueen ulkopuolisten tytäryhtiöiden omapääoma euromääräiseksi. Uponorin suojauspolitiikan mukaisesti euroalueen ulkopuolisia tase-eriä ei suojata. Poikkeuksena tähän ovat nettoinvestoinneiksi luettavat sisäiset lainat, jotka on sisällytetty suojauslaskentaan.

Vahinkoriskit

Uponorilla on 14 tuotantolaitosta yhdeksässä maassa. Konsernin liikevaihdosta merkittävä osa syntyy tuotteista, jotka on valmistettu näissä tuotantolaitoksissa. Konsernitason vahinko- ja keskeytysvakuutuksia ohjataan keskitetysti, minkä tavoitteena on kattava vakuutussuoja mahdollisten konesuoritus-, tulipalo- yms. riskien toteutumisesta aiheutuville taloudellisille vahingoille. Toinen merkittävä vahinkoriski liittyy Uponorin valmistamien ja myymien tuotteiden tuotevastuuseen, joka on niin ikään vakuutettu keskitetysti konsernitasonla.

Vuonna 2015 Uponor käynnisti taas koko konsernin kattavan tuotantoyksiköiden jatkuvuuden ja liiketoiminnan keskeytymisen analysointihankkeen, jonka on tarkoitus valmistua vuoden 2016 ensimmäisellä puoliskolla. Vahinko- ja keskeytysriskejä pyritään jo nyt ehkäisemään monin eri keinoin, kuten henkilöstön turvallisuuskoulutuksella, tuotantolaitteiden säännöllisillä huolto-ohjelmilla ja varmistamalla tärkeimpien varaosien jatkuva saatavuus. Oleellinen osa vahinko- ja keskeytysriskien ehkäisyssä ovat myös jatkuvat, säännölliset vakuutusyhtiöiden suorittamat tarkastus- ja

koulutusikännit Uponorin tuotantolaitoksissa. Myös tietoturva ja siihen kohdistuvia uhkia seurataan jatkuvasti.

Riskienhallinta vuonna 2015

Koska markkinaolosuhteet ovat pysyneet haastavina monilla Uponorin päämarkkina-alueilla, markkinariskien seuranta ja hallinta olivat edelleen merkittävässä roolissa Uponorin riskienhallintatoimissa.

Uponor perusti maaliskuussa 2015 vakuutusyhtiön, Uponor Insurance Ltd:n. Uponor Oyj omistaa yhtiön kokonaan. Yhtiön perustamisella pyritään laajentamaan konsernin mahdollisuuksia maailmanlaajuisten vastuuvakuutusohjelmien hallinnassa.

Vuonna 2014 Suomessa käytiin julkista keskustelua talousveteen maku- ja hajuhaittoja aiheuttaneista, eri valmistajien PEX-putkista. Uponorilla havaittiin poikkeavuuksia muutamassa valmistuserässä. Havaitut poikkeamat eivät vastanneet Suomessa voimassa olevia tyyppihyväksyntävaatimuksia. Tuotteiden tasalaatuisuuden varmistamiseksi Uponor käynnisti korjaustoimet tuotteiden jälkikäsitteilyprosessissa. Viipymättä käynnistettyjen korjaustoimien ansiosta ongelmat jäivät lyhytaikaisiksi ja tilanteen vaikutukset typistyivät suhteellisen pieniksi.

Useiden Uponorille tärkeiden raaka-aineiden hintojen osalta vuosi 2015 oli haasteellinen, ja raaka-ainevalmistajilla oli myös toimituskykyongelmia. Lisäksi muoviraaka-aineen sekä öljyn ja öljyjalosteiden enenevässä määrin toisistaan poikkeavat hintavaihtelut muodostivat ylimääräisen haasteen hankintatoiminnolle. Tällä ei kuitenkaan ollut merkittävää vaikutusta Uponorin liiketoimintaan. Jatkuva riskienhallinta on siis myös hankintatoimintojen tärkeä ja tiedostettu osa.

Vuonna 2015 tärkeimmät tunnistetut riskit kartoitettiin keväällä ja syksyllä, ja toimintasuunnitelmat päivitettiin riskien hallitsemiseksi.

Vuoden 2015 aikana Uponor arvioi yhteistyössä vakuutusyhtiöiden kanssa viiden tuotantolaitoksensa riskienhallinnan valmiutta ja toimivuutta. Yleisarvosana yksiköiden riskienhallinnan tasosta on hyvä.

Maailmantalouden tilanteen jatkuessa edelleen epävakaina, huoli tulevaisuuden pankkirahoituksen saatavuudesta kohtuullisin ehdoin on edelleen validi. Turvatakseen pitkäaikaisrahoituksensa Uponor on hajauttanut rahoituksensa instrumenttien, maturiteettien, markkinoiden ja vastapuolien osalta. Mikäli rahoitus ei ole raha- tai pääomamarkkinoilta hankittua, vastapuolina on ainoastaan hyvän luottoluokituksen omaavia vakavaraisia yhteistyöpankkeja ja rahoituslaitoksia. Kesällä 2015 Uponor uusi yhteensä 50 miljoonan euron arvosta jäljellä olevia kahdenvälisiä luottolimiittejä viiden vuoden ajaksi. Kaikkiaan yhtiöllä on käytettävissään kahdenvälisiä luottolimiittejä yhteensä 200 miljoonan euron arvosta. Ne eräänntyvät vuosina 2019 ja 2020.

Edellisvuosien tapaan on erityistä huomiota edelleen kiinnitetty myös myyntisaamisten ja luottoriskien valvontaan.

Maailmantalouden heilahtelut sekä kirjanpito- ja verotussäännösten muutokset ovat kasvattaneet yritysten veroriskejä. Tästä johtuen myös Uponorissa veroriskien hallinta pysyi tärkeänä osa-alueena. Uponor on ennakoivasti toteuttanut hyvää verohallintatapaa ja ottanut veroriskien arvioinnin selkeäksi osaksi riskienhallintaprosessiaan.

Uponor on mukana useissa oikeusprosesseissa eri maissa. Vuoden 2015 aikana ei toteutunut sellaisia riskejä eikä ollut vireillä oikeudenkäyntejä tai muita oikeudellisia tai viranomaistoimenpiteitä, joilla olisi ollut olennainen merkitys konsernille. Uponor Oyj:n yhdysvaltalainen tytäryhtiö Uponor Inc., sen vakuuttajat ja eräät avainkumppanit (rakennusurakoitsijoita, putkiasentajia ja jakelijoita) osallistuivat kahden Yhdysvalloissa nostetun ryhmäkanteen sovintoneuvotteluihin. Kanteet koskivat

Uponor Inc:n Yhdysvalloissa myymien ns. keltaisesta messingistä valmistettujen liitinten väitettyä rikkoutumisvaaraa. Tuomioistuimet hyväksyivät lopulliset sovintoehdot joulukuussa 2015. Sovintoratkaisut vahvistettiin käytännössä osapuolten ehdottamassa muodossa, jolloin niistä tuli lopullisia ja kaikkia osapuolia sitovia.

Hallinto ja tilintarkastus

Vuoden 2015 varsinainen yhtiökokous 17. maaliskuuta valitsi hallitukseen uudelleen yhden vuoden toimikaudeksi Jorma Elorannan, Timo Ihamuotilan, Eva Nygrenin, Annika Paasikiven ja Jari Rosendalin. Hallituksen kuudenneksi jäseneksi valittiin itävaltalainen Markus Lengauer. Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin Jorma Eloranta ja varapuheenjohtajaksi Annika Paasikivi. Tilintarkastajaksi valittiin KHT-yhteisö Deloitte & Touche Oy:n, joka nimesi päävastuulliseksi tilintarkastajaksi KHT Teppo Rantasen.

Uponor laatii erillisen selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä sekä palkka- ja palkkioselvityksen. Ne ovat saatavilla tilinpäätöksen julkistuksen jälkeen yhtiön verkkosivuilla osoitteessa sijoittajat.uponor.fi > Hallinto > Hallinto- ja ohjausjärjestelmä.

Uponor noudattaa Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n vuonna 2010 antamaa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia, mutta poikkeaa siitä suosituksen 22 osalta. Maaliskuussa 2014 pidetyn varsinaisen yhtiökokouksen jälkeen perustetussa Uponorin henkilöstö- ja palkitsemisvaliokunnassa on kaksi jäsentä suosituksessa mainitun kolmen sijasta. Uponor katsoo, että kaksi jäsentä riittää varmistamaan valiokunnan asiantuntemuksen. Lisäksi valiokunta voi tarvittaessa pyytää näkemyksiä valiokunnan ulkopuolisilta tahoilta. Valiokunta toimii hallituksen valmistelu- ja tukielimenä. Kaikki olennaiset palkitsemiseen liittyvät asiat käsittelee yhtiön hallitus.

Osakepääoma ja osakkeet

Uponorin osakevaihto NASDAQ Helsinki -arvopaperipörssissä vuonna 2015 oli 27,6 (18,8) milj. kappaletta, yhteensä 384,1 (229,3) milj. euroa. Osakkeen kurssi vuoden 2015 lopussa oli 13,60 (11,49) euroa ja liikkeellä olevan osakekannan markkina-arvo 995,6 (841,1) milj. euroa. Vuoden päättyessä yhtiöllä oli 14 539 (15 846) osakkeenomistajaa. Ulkomainen omistus yhtiössä oli katsauskauden päättyessä 31,5 % (28,3 %). Tarkemmat osakekohtaiset tiedot löytyvät tilinpäätöksestä.

Uponor Oyj:n osakepääoma vuonna 2015 oli 146 446 888 euroa ja osakkeiden lukumäärä 73 206 944. Näissä ei vuoden aikana tapahtunut muutoksia.

Vuoden 2015 aikana ei tehty omistukseen liittyviä muutosilmoituksia. Tarkemmat osakkeisiin ja omistukseen liittyvät luvut löytyvät tilinpäätöksestä.

Hallituksen valtuutukset

Varsinainen yhtiökokous valtuutti 17.3.2015 hallituksen päättämään enintään 3,5 miljoonan oman osakkeen hankkimisesta. Määrä vastaa noin 4,8 prosenttia yhtiön kaikista osakkeista. Valtuutus on voimassa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen asti, kuitenkin enintään 18 kuukautta. Varsinaisen yhtiökokouksen käsittelemistä ehdotuksista ja tekemistä päätöksistä on yksityiskohtaisemmat tiedot osoitteessa sijoittajat.uponor.fi.

15.3.2012 pidetty yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään enintään 7,2 miljoonan uuden osakkeen antamisesta tai omien osakkeiden luovuttamisesta. Osakkeiden kokonaismäärä vastaa noin 9,8 prosenttia yhtiön kaikista osakkeista. Valtuutus oli voimassa kolme vuotta eli 15.3.2015 asti. Niinpä

hallitus päätti 12.2.2015 toteuttaa suunnatun annin yhtiön johdolle osana yhtiön osakesidonnaista kannustinohjelmaa vuosille 2012–2014. Hallituksen päätöksellä luovutettiin korvauksetta yhteensä 42 818 yhtiön hallussa olevaa osaketta yhtiön 10 avainhenkilölle kannustinohjelman ehtojen mukaisesti. Luovutettujen osakkeiden kokonaismäärä on 62 440. Annettua valtuutusta on käytetty tätä ennen vain kerran 15.3.2012.

Omat osakkeet

Vuoden lopussa Uponorin hallussa oli 97 560 omaa osaketta, mikä vastaa noin 0,1 prosenttia osake- ja äänimäärästä.

Johdon osakeomistus

Yhtiön hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa sekä heidän yhtiön tiedossa olevat määräysvalta-yhteisönsä omistivat vuoden lopussa yhteensä 137 272 (141 568) Uponor-osaketta. Näiden osakkeiden osuus kaikista osakkeista ja osakkeiden yhteenlasketusta äänimäärästä oli 0,19 prosenttia.

Osakesidonnainen kannustinohjelma

Uponor Oyj:n hallitus on viime vuosina päättänyt useista, yhtiön johdolle tarkoitetuista pitkän aikavälin kannustinohjelmista. Kuten edellä jo mainittiinkin, kannustinohjelma vuosille 2012–2014 päättyi 12.2.2015. Kannustinohjelma vuosille 2013–2015 päättyi vuoden 2015 lopussa. Tällä hetkellä on voimassa kannustinohjelmat vuosille 2014–2016 ja 2015–2017.

Joulukuussa 2015 Uponor Oyj:n hallitus päätti jatkaa hallituksen vuonna 2014 päättämää suoriteperusteista osakekannustinohjelmaa. Uuden ohjelman kohderyhmään kuuluu 25–30 konsernin johtoryhmään ja johtajistoon kuuluvaa henkilöä, ja ohjelma kattaa kalenterivuodet 2016–2018. Se tarjoaa osallistujille mahdollisuuden ansaita Uponorin osakkeita, jos hallituksen kolmen vuoden ansaintajaksolle asettamat ansaintatavoitteet saavutetaan.

Ohjelman tarkoituksena on jatkaa toimivan johdon ja Uponorin osakkeenomistajien tavoitteiden yhdenmukaistamista ja siten nostaa yrityksen arvoa, vahvistaa kannattavaa kasvua ja sitouttaa ohjelmaan osallistuvat johtajat yritykseen pitkällä aikavälillä. Kilpailukykyinen kannustinohjelma palkitsee johtoa yhtiön strategisten kannattavuus- ja kasvutavoitteiden saavuttamisesta mahdollistaen yrityksen osakkeiden ansaitsemisen ja osakemäärän kasvattamisen.

Yksityiskohtaiset tiedot ohjelmista on yhtiön sijoittajille suunnatulla verkkosivustolla.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Tammikuun 4. päivänä Uponor sai Saksassa päätökseen KaMo- ja Delta-yhtiöiden ostot. Uponor Infra Oy:n ja Uponor Suomi Oy:n yt-neuvottelut koskien yhtiöiden Suomen toimintoja saatiin päätökseen 19. tammikuuta. Katsauskauden jälkeen ei ollut muita merkittäviä tapahtumia.

Lähiajan näkymät

Uponorin päämarkkina-alueiden markkinasuhdanteissa ei ole näkyvissä suuria muutoksia. Talouden uskotaan kehittyvän kahden edeltävän vuoden tapaan: talouskasvu jatkuu Pohjois-Amerikassa vilkkaana ja Euroopassa talouden kehitys polkee paikallaan eikä kasvua synny. Aasian markkinoiden merkitys Uponorille on pieni ja tilanteen siellä uskotaan säilyvän pääsääntöisesti nykyisellään. Talouden kehityssuunnat saattavat siellä kuitenkin muuttua odottamattomasti ja muodostaa uhkan markkinoiden kehitykselle maailmanlaajuisesti.

Vaikka rakennushankkeisiin liittyvien investointien taustalla vaikuttavat taloustrendit näyttäisivät pysyvän hyvin samanlaisina kuin vuonna 2015, Uponor on käynnistänyt laajamittaiset uudelleenjärjestelyt, joiden tavoitteena on vahvistaa markkina-asemaa ja sitä kautta parantaa sekä liikevaihtoa että tuloskehitystä. Pohjois-Amerikassa toteutetut tuotantokapasiteetin laajennukset tukevat liikevaihdon kasvua.

21.7.2015 Uponor ilmoitti käynnistävänsä tehostamisohjelman Talotekniikka – Euroopan toiminnan sopeuttamiseksi Euroopan heikkoon kysyntätasoon. 26.11.2015 Uponor ilmoitti käynnistävänsä laajamittaisen, Talotekniikka – Eurooppaa ja Uponor Infraa koskevan muutosohjelman. Ohjelmien toteutus jatkuu vuoden 2016 puolella.

Uponorissa on perinteisesti kohdennettu merkittävästi resursseja uusien tuotteiden ja ratkaisuiden kehitykseen. Näistä yksi esimerkki on äskettäin lanseerattu saumaton alumiinikomposiittiputki. Lisäksi toimintoihin ja ylläpitoon liittyvää tuottavuuden parantamista jatketaan tavalliseen tapaan myös vuonna 2016. Uponor käynnisti vuonna 2015 laajamittaisia muutosohjelmia, joihin kuuluu esimerkiksi tuotantolaitosten käytön tehostaminen ja Kiinaan rakennettava tehdas. Muutosohjelmat lisäävät hetkellisesti konsernin investoinnit edellisvuosia suuremmiksi. Uponorin arvioiden mukaan investoinnit, osakeinvestointeja lukuun ottamatta, nousevat vuonna 2016 noin 58 miljoonaan euroon (50 milj. euroa vuonna 2015).

Suotuisa sää ja asiakkaiden odottamaton käyttäytyminen (esimerkiksi varastojen ennakkotäydennykset) vilkastuttivat vuoden 2015 viimeistä neljänneistä, mikä yhdessä säätilan huononemisen kanssa todennäköisesti vaikuttaa vuoden 2016 ensimmäisen neljänneksen kysyntään. Olettaen että talouden kehitys Uponorin päämarkkina-alueilla jatkuu muilta osin häiriintymättä, Uponor antaa seuraavan ohjeistuksen vuodelle 2016: Uponorin liikevaihdon ja liikevoiton (ilman kertaluonteisia eriä) odotetaan paranevan vuodesta 2015.

Uponorin taloudellinen tulos on alttiina erilaisille strategisille, operatiivisille, taloudellisille, oikeudellisille, poliittiselle ja vahinkoriskeille. Näiden tarkempi riskianalyysi löytyy tilinpäätöksen kohdasta "Liiketoimintaan kohdistuvat riskit".

Uponor Oyj
Hallitus

Lisätietoja:
Jyri Luomakoski, toimitusjohtaja, puh. 020 129 2824
Riitta Palomäki, talousjohtaja, puh. 020 129 2822

Tarmo Anttila
viestintäjohtaja
puh. 020 129 2852

JAKELU:
Nasdaq Helsinki
Tiedotusvälineet
www.uponor.fi

Taulukko-osa

Osavuositarkastus on laadittu IAS 34 -standardin mukaisesti eikä sitä ole tilintarkastettu. Pörssitiedotteen suluissa olevat luvut ovat vuoden 2014 vastaavan jakson lukuja. Osavuositarkastuksen muutosprosentit on laskettu tarkoista luvuista eikä katsauksessa julkaistuista pyöristetyistä luvuista.

LYHENNETTY KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA

M€	1-12/ 2015	1-12/ 2014	10-12/ 2015	1-12/ 2014
Liikevaihto	1 050,8	1 023,9	262,0	251,5
Hankinnan ja valmistuksen kulut	680,6	683,8	170,6	168,3
Bruttokate	370,2	340,1	91,4	83,2
Muut liiketoiminnan tuotot	2,4	2,4	1,5	0,3
Varastointimenot	35,3	37,1	8,6	8,7
Myyntin ja markkinoinnin kulut	187,4	173,1	46,9	43,3
Hallinnon kulut	56,8	51,1	15,1	13,6
Liiketoiminnan muut kulut	21,7	17,8	8,3	6,0
Liikevoitto	71,4	63,4	14,0	11,8
Rahoituskulut, netto	8,9	7,4	3,2	0,2
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	0,3	0,3	0,1	0,2
Tulos ennen veroja	62,8	56,3	10,9	11,8
Tuloverot	25,7	20,0	6,5	3,5
Tulos jatkuvista toiminnoista	37,1	36,3	4,4	8,3
Lopetetut toiminnot				
Lopetettujen toimintojen tulos	-0,2	-0,3	0,1	-0,3
Kauden tulos	36,9	36,0	4,5	8,0
Laaja tuloslaskelma				
Erät joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi				
Etuuspohjaisten eläkkeiden uudelleenarvostus, verojen jälkeen	1,4	-5,0	1,4	-5,0
Erät jotka siirretään myöhemmin tulosvaikutteisiksi				
Muuntoerot	11,3	7,3	4,0	-0,1
Rahavirtojen suojaus, verojen jälkeen	0,0	-0,9	0,3	-0,2
Nettoinvestoinnin suojaus	-2,0	0,6	-1,0	0,5
Kaudelle kirjatut laajan tuloksen erät, verojen jälkeen	10,7	2,0	4,7	-4,8
Kauden laaja tulos	47,6	38,0	9,2	3,2
Kauden tuloksen jakautuminen				
- Emoyrityksen omistajille	37,5	36,5	5,5	8,6
- Määräysvallattomille omistajille	-0,6	-0,5	-1,0	-0,6
Kauden laajan tuloksen jakautuminen				
- Emoyrityksen omistajille	47,3	39,1	9,9	5,1
- Määräysvallattomille omistajille	0,3	-1,1	-0,7	-1,9
Osakekohtainen tulos, €				
- Jatkuvat toiminnot	0,51	0,50	0,07	0,12
- Lopetetut toiminnot	0,00	0,00	0,00	0,00
Laimennettu osakekohtainen tulos, €				
- Jatkuvat toiminnot	0,51	0,50	0,07	0,12
- Lopetetut toiminnot	0,00	0,00	0,00	0,00

LYHENNETTY KONSERNITASE

M€	31.12.2015	31.12.2014
Varat		
Pitkäaikaiset varat		
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	221,4	207,8
Aineettomat hyödykkeet	94,7	98,4
Arvopaperit ja pitkäaikaiset saamiset	21,0	11,2
Laskennalliset verosaamiset	21,0	19,4
Pitkäaikaiset varat yhteensä	358,1	336,8
Lyhytaikaiset varat		
Vaihto-omaisuus	112,4	117,4
Myyntisaamiset	154,5	137,3
Muut saamiset	33,6	30,1
Rahavarat *)	49,2	60,2
Lyhytaikaiset varat yhteensä	349,7	345,0
Varat yhteensä	707,8	681,8
Oma pääoma ja velat		
Oma pääoma		
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	248,0	231,1
Määräysvallattomien omistajien osuus	63,7	66,8
Oma pääoma yhteensä	311,7	297,9
Pitkäaikaiset velat		
Korolliset velat	91,2	126,3
Laskennalliset verovelat	20,2	19,3
Varaukset	10,6	4,6
Eläkevelvoitteet ja muut velat	28,1	30,9
Pitkäaikaiset velat yhteensä	150,1	181,1
Lyhytaikaiset velat		
Korolliset velat	48,3	15,9
Varaukset	14,4	11,6
Ostovelat	63,9	67,6
Muut velat	119,4	107,7
Lyhytaikaiset velat yhteensä	246,0	202,8
Oma pääoma ja velat yhteensä	707,8	681,8

*) Vuonna 2015 rahavarat sisältävät 1,0 miljoonaa euroa sidottuja rahavaroja.

LYHENNETTY KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

M€	1-12/2015	1-12/2014
Liiketoiminnan rahavirta		
Tulorahoitus	105,6	99,0
Käyttöpääoman muutos	-15,0	-3,5
Maksetut verot	-29,5	-16,0
Maksetut korot	-3,2	-4,3
Saadut korot	0,3	0,5
Liiketoiminnan rahavirta	58,2	75,7
Investointien rahavirta		
Tytäryhtiöiden ja liiketoimintojen hankinnat	-0,1	-
Tytäryhtiöiden ja liiketoimintojen myynnit	7,6	-
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-50,1	-35,7
Käyttöomaisuuden myyntituotot	0,7	4,8
Saadut osingot	0,2	0,6
Lainasaamisten takaisinmaksut	0,0	-0,3
Investointien rahavirta	-41,7	-30,6
Rahoituksen rahavirta		
Lainojen nostot	17,4	21,0
Lainojen takaisinmaksut	-33,3	-31,0
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	19,1	1,9
Osingonjako	-30,7	-27,8
Rahoitusleasingmaksut	-0,9	-1,8
Rahoituksen rahavirta	-28,4	-37,7
Rahavarojen muuntoerot	-0,1	-0,9
Rahavarojen muutos	-12,0	6,5
Rahavarat 1 tammikuuta	60,2	53,7
Rahavarat kauden lopussa	48,2	60,2
Muutos taseen mukaan	-12,0	6,5

LASKELMA OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

M€	A	B	C	D*	E	F	G	H	I
Oma pääoma 1.1.2015	146,4	50,2	-1,0	-10,3	-1,0	46,8	231,1	66,8	297,9
Tilikauden laaja tulos			0,0	8,5		38,8	47,3	0,3	47,6
Maksetut osingot (0,42 euroa/osake)						-30,7	-30,7		-30,7
Osakepalkkio-ohjelma					0,3	0,0	0,3		0,3
Tytäryhtiöiden ja liiketoimintojen myynnit								-3,3	-3,3
Muut oikaisut		0,0				0,0	0,0	-0,1	-0,1
Oma pääoma 31.12.2015	146,4	50,2	-1,0	-1,8	-0,7	54,9	248,0	63,7	311,7
Oma pääoma 1.1.2014	146,4	50,2	0,0	-17,6	-1,0	41,7	219,7	68,0	287,7
Tilikauden laaja tulos			-0,9	7,3		32,7	39,1	-1,1	38,0
Maksetut osingot (0,38 euroa/osake)						-27,8	-27,8		-27,8
Siirrot erien välillä			-0,1			0,1	-		-
Osakepalkkio-ohjelmat						-0,1	-0,1		-0,1
Muut oikaisut						0,2	0,2	-0,1	0,1
Oma pääoma 31.12.2014	146,4	50,2	-1,0	-10,3	-1,0	46,8	231,1	66,8	297,9

*) Sisältää -15,5 (-13,5) miljoonan euron nettoinvestoinnin suojauslaskennan tehokkaan osuuden.

- A – Osakepääoma
- B – Ylikurssirahasto
- C – Muut rahastot
- D* – Kertyneet muuntoerot
- E – Omat osakkeet
- F – Edellisten tilikausien voitto
- G – Emoyhtiön omistajien osuus
- H – Määräysvallattomien osuus
- I – Oma pääoma

OSAVUOSIKATSAUKSEN LIITETIEDOT

LAADINTAPERIAATTEET

Osavuositarkastus on laadittu EU:n hyväksymiä kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja (IFRS) ja IAS 34 Osavuositarkastukset - standardia noudattaen. Noudatetut laadintaperiaatteet ovat yhtenevät konsernin vuoden 2015 tilinpäätöksessä noudattamien periaatteiden kanssa.

AINEELLISET KÄYTTÖMAISUUSHYÖDYKKEET JA AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

M€	31.12.2015	31.12.2014
Bruttoinvestoinnit	50,1	35,7
- % liikevaihdosta	4,8	3,5
Poistot ja arvonalentumiset	39,1	36,5
Myydyn käyttöomaisuuden kirjanpitoarvo	0,9	3,6

HENKILÖSTÖ

Kokopäiväiseksi muutettuna	1-12/2015	1-12/2014
Keskimäärin	3 842	4 127
Kauden lopussa	3 735	3 982

OMAT OSAKKEET

	31.12.2015	31.12.2014
Omat osakkeet, kpl	97 560	140 378
- osakepääomasta, %	0,1	0,2
- äänimäärästä, %	0,1	0,2
Omien osakkeiden kirjanpidollinen vasta-arvo, M€	0,2	0,3

SEGMENTTI-INFORMAATIO

M€	1-12/2015			1-12/2014		
	Ulkoinen	Sisäinen	Yhteensä	Ulkoinen	Sisäinen	Yhteensä
Segmentin tuotot, jatkuvat toiminnot						
Talotekniikka - Eurooppa	466,4	0,7	467,1	477,7	1,4	479,1
Talotekniikka - Pohjois-						
Amerikka	275,8	-	275,8	200,8	-	200,8
Uponor Infra	308,6	3,4	312,0	345,4	5,9	351,3
Eliminoinnit	0,0	-4,1	-4,1	-	-7,3	-7,3
Yhteensä	1 050,8	-	1 050,8	1 023,9	-	1 023,9

M€	10-12/2015			10-12/2014		
	Ulkoinen	Sisäinen	Yhteensä	Ulkoinen	Sisäinen	Yhteensä
Segmentin tuotot, jatkuvat toiminnot						
Talotekniikka - Eurooppa	114,2	0,1	114,3	112,7	0,0	112,7
Talotekniikka - Pohjois-						
Amerikka	74,0	-	74,0	56,1	-	56,1
Uponor Infra	73,8	1,2	75,0	82,8	2,1	84,9
Eliminoinnit	0,0	-1,3	-1,3	-	-2,2	-2,2
Yhteensä	262,0	-	262,0	251,5	-	251,5

M€	1-12/2015	1-12/2014	10-12/2015	10-12/2014
Segmentin tulos, jatkuvat toiminnot				
Talotekniikka - Eurooppa	24,0	35,0	3,3	4,7
Talotekniikka - Pohjois-Amerikka	51,0	31,5	12,2	9,3
Uponor Infra	0,2	-0,5	-1,2	-0,9
Muut	-3,8	-2,6	-0,9	-1,6
Eliminoinnit	0,0	0,0	0,6	0,3
Yhteensä	71,4	63,4	14,0	11,8

M€	1-12/2015	1-12/2014
Segmentin poistot ja arvonalentumiset, jatkuvat toiminnot		
Talotekniikka - Eurooppa	10,2	10,4
Talotekniikka - Pohjois-Amerikka	9,8	8,0
Uponor Infra	14,5	13,1
Muut	4,5	4,5
Eliminoinnit	0,1	0,5
Yhteensä	39,1	36,5

Segmentin investoinnit		
Talotekniikka - Eurooppa	15,4	13,6
Talotekniikka - Pohjois-Amerikka	22,6	11,4
Uponor Infra	11,3	10,3
Muut	0,8	0,4
Yhteensä	50,1	35,7

M€	31.12.2015	31.12.2014
Segmentin varat		
Talotekniikka - Eurooppa	325,5	338,8
Talotekniikka - Pohjois-Amerikka	216,0	161,2
Uponor Infra	212,9	242,3
Muut	227,7	190,5
Eliminoinnit	-274,3	-251,0
Yhteensä	707,8	681,8
Segmentin velat		
Talotekniikka - Eurooppa	211,3	227,4
Talotekniikka - Pohjois-Amerikka	160,2	85,7
Uponor Infra	80,0	105,7
Muut	245,7	240,3
Eliminoinnit	-301,0	-275,1
Yhteensä	396,2	384,0

	1-12/2015	1-12/2014
Segmentin henkilöstö, keskimäärin		
Talotekniikka – Eurooppa	2 014	2 052
Talotekniikka - Pohjois-Amerikka	592	537
Uponor Infra	1 173	1 481
Muut	63	57
Yhteensä	3 842	4 127

Täsmäytyslaskelma

M€	1-12/2015	1-12/2014
Segmentin tulos, jatkuvat toiminnot		
Raportoitavien segmenttien tulos yhteensä	75,2	65,9
Muut	-3,8	-2,5
Eliminoinnit	0,0	0,0
Liikevoitto	71,4	63,4
Rahoituskulut, netto	8,9	7,4
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	0,3	0,3
Konsernin tulos ennen veroja	62,8	56,3

EHDOLLISET VELAT JA VARAT

M€	31.12.2015	31.12.2014
Investointisitoumukset	5,7	1,9
Muut sitoumukset	1,5	1,1
Omien velkojen puolesta annetut vakuudet		
Annetut pantit	0,1	0,5
Kiinnitykset	-	14,3
Takaukset	4,8	5,1
Tytäryhtiöiden puolesta annetut vakuudet		
Annetut pantit	-	0,0
Takaukset	19,6	18,8
Lisäksi emoyhtiö on antanut tytäryhtiöidensä puolesta letter of comfort -tyyppisiä sitoumuksia, jotka eivät sisälly edellä mainittuihin lukuihin,		
Annetut pantit	0,1	0,5
Kiinnitykset	-	14,3
Takaukset	24,4	24,0
Yhteensä	24,5	38,8

Uponor Oyj:n espanjalaisessa tytäryhtiössä Uponor Hispania, SA:ssa suoritettiin verotarkastus joulukuun 2011 ja toukokuun 2012 välisenä aikana. Verotarkastus koski tilivuosia 2006 ja 2007. Tarkastuksen johdosta verottaja vaatii Uponor Hispanialta 3,9 milj. euroa veroja, viivekorkoja ja veronlisäyksiä. Vaatimus liittyy joidenkin kulujen verovähennyskelpoisuuteen. Tällaisia kuluja ovat esimerkiksi konsernin palveluveloituksiin ja mainontaan liittyvät kulut. Uponor Hispania ei hyväksy veroviranomaisten kantaa vaan on hakenut muutosta päätökseen. Toukokuussa 2015 Espanjan veroviranomaiset hyväksyivät muutoshakemuksen pääosin, hyläten kuitenkin Uponor Hispania:n vaatimuksen konsernin palveluveloitusten vähennyskelpoisuudesta. Täältä osin Uponor Hispania on ryhtynyt toimenpiteisiin kahdenkertaisen verotuksen poistamiseksi. Asian käsittelyn ajaksi Uponor Hispania on antanut Espanjan verottajalle 2,7 milj. euron arvoisen pankkitakauksen, joka kattaa vaaditut verot ja viivekorot. Pankkitakaus sisältyy yllä tytäryhtiöiden puolesta annettuihin takauksiin.

Uponor Oyj ja sen tytäryhtiö Uponor Business Solutions Oy maksoivat vuoden 2012 alussa 15,0 miljoonaa euroa veroja, veronkorotuksia ja viivemaksuja perustuen verovuosien 2005–2009 jälkiverotus- ja verotuksen oikaisupäätöksiin. Uponor haki muutosta päätöksiin verotuksen oikaisulautakunnalta. Verotuksen oikaisulautakunta hylkäsi Uponor Business Solutions Oy:n oikaisuvaatimuksen huhtikuussa 2013 ja pääosiltaan Uponor Oyj:n oikaisuvaatimuksen kesäkuussa 2013. Heinäkuussa 2013 Uponor haki hallinto-oikeudelta muutosta oikaisulautakunnan päätöksiin. Uponor on ryhtynyt toimenpiteisiin mahdollisen

kaksinkertaisen verotuksen poistamiseksi. Marraskuussa 2015 hallinto-oikeus antoi hylkäävän päätöksen valituksiin. Hallinto-oikeuden hylkäävä päätös ei johda uusiin maksuihin tai maksun palautuksiin, eikä näin ollen vaikuta Uponor-konsernin rahavirtaan. Uponor on tyytymätön hallinto-oikeuden hylkäävään päätökseen ja on hakenut valituslupaa korkeimmasta hallinto-oikeudesta. Veronkorotus (1,9 miljoonaa euroa) ja viivekorot (3,3 miljoonaa euroa) on kirjattu kuluksi vuonna 2011, verotettavan tulon lisäyksestä aiheutunut tulovero (9,8 miljoonaa euroa) on kirjattu saamiseksi veroviranomaiselta vuonna 2012. Verottaja palautti Uponor Oyj:lle 0,3 miljoonaa euroa kesäkuussa 2013, jolloin saaminen veroviranomaiselta laski 9,6 miljoonaan euroon. Saaminen verottajalta on siirretty taseen pitkäaikaisiin saamisiin, sillä tapauksen käsittely voi viedä vuosia. Mikäli yhtiö vastoin odotuksia häviäisi verotuspäätöksen valituksen, jäisivät yhtiölle maksuunpannut viivekorot ja veronkorotukset yhtiön tappioksi. Mikäli verotuspäätöksen valitus hyväksyttäisiin, maksetut veronkorotukset ja viivekorot palautettaisiin yhtiölle.

M€			31.12.2015	31.12.2014	
	MUUT VUOKRASOPIMUKSET		45,9	44,6	
	JOHDANNAISSOPIMUKSET				
M€		Nimellis- arvo 31.12.2015	Käypä arvo 31.12.2015	Nimellis- arvo 31.12.2014	Käypä arvo 31.12.2014
	Valuuttajohdannaiset				
	- Termiinisopimukset	230,0	0,7	228,4	0,2
	- Ostetut valuuttaoptiot			9,4	0,6
	- Myydyt valuuttaoptiot			9,4	-
	Korkojohdannaiset				
	- Koronvaihtosopimukset	61,0	-2,4	170,0	-3,1
	Hyödykejohdannaiset				
	- Termiinisopimukset	5,0	-1,8	7,1	-0,9

RAHOITUSVARAT JA -VELAT ARVOSTUSRYHMITTÄIN

31.12.2015 M€	Suojaus- lasken- nassa olevat johdan- naiset	Käypään arvoon tulosvai- kutteisesti kirjattavat rahoitus- varat/-velat	Lainat ja muut saamiset	Myytä- vissä olevat rahoitus- varat	Jaksotettuun hankinta- menoon kirjattavat rahoitusvelat	Tase- erien kirjan- pito- arvot	IFRS 7 Käyvän arvon hierarkia taso
Pitkäaikaiset rahoitusvarat							
Muut osakkeet ja osuudet				0,2		0,2	
Pitkäaikaiset saamiset			20,6			20,6	
Lyhytaikaiset rahoitusvarat							
Myyntisaamiset ja muut saamiset			178,1			178,1	
Muut johdannaissopimukset	0,0	1,4				1,4	2
Rahavarat			49,2			49,2	
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	0,0	1,4	247,9	0,2		249,5	
Pitkäaikaiset rahoitusvelat							
Korolliset velat					91,2	91,2	
Sähköjohdannaiset	0,9					0,9	1
Lyhytaikaiset rahoitusvelat							
Korolliset velat					48,3	48,3	
Sähköjohdannaiset	0,9					0,9	1
Muut johdannaissopimukset	2,7	0,5				3,2	2
Ostovelat ja muut velat					92,7	92,7	
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	4,5	0,5			232,2	237,2	

RAHOITUSVARAT JA -VELAT ARVOSTUSRYHMITÄIN

31.12.2014 M€	Suojaus- lasken- nassa olevat johdan- naiset	Käypään arvoon tulosvai- kutteisesti kirjattavat rahoitus- varat/-velat	Lainat ja muut saamiset	Myytä- vissä olevat rahoitus- varat	Jaksotettuun hankinta- menoon kirjattavat rahoitusvelat	Tase- erien kirjan- pito- arvot	IFRS 7 Käyvän arvon hierarkia taso
Pitkäaikaiset rahoitusvarat							
Muut osakkeet ja osuudet				0,8		0,8	
Pitkäaikaiset saamiset			10,3			10,3	
Lyhytaikaiset rahoitusvarat							
Myyntisaamiset ja muut saamiset			152,4			152,4	
Muut johdannaissopimukset	0,4	2,5				2,9	1, 2
Rahavarat			60,2			60,2	
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	0,4	2,5	222,9	0,8		226,6	
Pitkäaikaiset rahoitusvelat							
Korolliset velat					126,3	126,3	
Sähköjohdannaiset	0,6					0,6	1
Lyhytaikaiset rahoitusvelat							
Korolliset velat					15,9	15,9	
Sähköjohdannaiset	0,4					0,4	1
Muut johdannaissopimukset	3,5	2,3				5,8	1, 2
Ostovelat ja muut velat					90,1	90,1	
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	4,5	2,3			232,3	239,1	

Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjanpitoarvon katsotaan vastaavan niiden käypää arvoa. Rahoitusvarat ja -velat on jaettu IFRS 7 -standardin mukaisiin käyvän arvon hierarkioihin. Uponor soveltaa hierarkiaa seuraavasti:

- Sähkötermiinit on arvostettu pörssin markkinahintaan (Taso 1).
- Valuuttatermiinit ja valuutanvaihtosopimukset on arvostettu yleisiltä markkinoilta saaduista hintatiedoista sekä käyttämällä yleisesti tunnettuja arvostusmalleja (Taso 2).

LIIKETOIMINTOJEN YHDISTÄMINEN

Uponor Holding GmbH sai 4. tammikuuta 2016 päätökseen 30. marraskuuta 2015 julkistetun hankkeen ostaa kahden saksalaisyhtiön, eli Delta Systemtechnik GmbH:n ja KaMo-ryhmän osakekannat kokonaisuudessaan. KaMo-konserni muodostuu kolmesta yhtiöstä: KaMo Frischwarmwassersystem GmbH, KaMo Verteilersysteme GmbH ja Morlok Betriebsgesellschaft mbH. Delta Systemtechnik valmistaa kuuman veden jakoasemia omakotien käyttövesijärjestelmiin, lämmityksen lämmönsiirtimiä sekä muita tuotteita kuumavesi- ja lämmitysjärjestelmiin. KaMo kehittää sekä huoneistokohtaisia että keskitettyjä järjestelmiä asuntojen lämmittämiseen ja kuuman veden tuottamiseen. Yritystoston tarkoituksena on laajentaa Uponorin tarjontaa ja osaamista käyttö- ja juomavesijärjestelmämarkkinoilla, joilla hygieniatekijöiden merkitys kasvaa koko ajan. Hankitut yhtiöt tulevat

osaksi Talotekniikka – Eurooppa –segmenttiä. Hankitut yhtiöt yhdistellään ensimmäisen kerran tammi-maaliskuun 2016 osavuosikatsaukseen ja IFRS 3 liittyvät liitetiedot esitetään kyseisessä osavuosikatsauksessa, sillä tarvittava tieto ei ole vielä saatavilla.

Uponor Oyj osti joulukuussa 2015 reaaliaikaiseen vedenlaadun seurantaan erikoistuneen suomalaisen startup-yrityksen UWater Oy:n (NWater Oy 11.1.2016 asti) koko osakekannan. Maksettu kauppahinta ja hankittu nettovarallisuus eivät olleet merkittäviä.

TYTÄRYHTIÖIDEN JA LIIKETOIMINTOJEN MYYNIT

Uponor ilmoitti 25. helmikuuta, että sen tytäryhtiö Uponor Infra Oy myi 65,99 prosentin enemmistöosuutensa Wiik & Hoeglund PLC -yhtiöstä. Yhtiö on listattu Thaimaan pörssiin. Uponor Infra Oy päätti vetäytyä kyseisestä yritystoiminnasta, koska sen tavoitteena on keskittyä markkinoihin, joissa sillä on vahva asema ja joissa sen on mahdollista saavuttaa yhteistoimintaetuja.

Samasta syystä Uponor Infra Oy myi kokonaan omistamansa tytäryhtiön Extron Engineering Oy:n, jonka päätoimiala on muoviteollisuuden koneiden ja laitteiden valmistus. Yrityskaupasta ilmoitettiin 30. maaliskuuta.

Uponor Infran tuotevalikoiman strategisten linjausten seurauksena Uponor Infra Oy myi Omega-Liner® -putkistosaneerausliiketoimintansa joulukuussa 2015.

Saatu kauppahinta edellä mainituista liiketoimista oli yhteensä 9,8 miljoonaa euroa. Nettovaikutus tulokseen oli 1,9 miljoonaa euroa.

M€	2015
Myytyjen varojen kirjanpitoarvo	
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	8,0
Muut pitkäaikaiset varat	1,5
Vaihto-omaisuus	5,1
Myyntisaamiset ja muut saamiset	5,9
Rahavarat	2,2
Varat yhteensä	22,7
Korolliset pitkäaikaiset velat	0,4
Muut pitkäaikaiset velat	0,4
Korolliset lyhytaikaiset velat	6,0
Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat	4,7
Velat yhteensä	11,5
Nettovarat	11,2
- emoyhtiön omistajille kohdistuva osuus	7,9
Käteisenä saatu kauppahinta	9,8
Myytyjen liiketoimintojen rahavarat	2,2
Rahavirtavaikutus	7,6

LOPETETUT TOIMINNOT

Vuonna 2015 ja 2014 konsernin lopetetuissa toiminnoissa esitetään kulut, jotka liittyvät vuonna 2008 myydyn Irlannin kunnallisteknisen liiketoiminnan käytössä olleen kiinteistön hallinto- ja ylläpitokustannuksiin.

M€	1-12/2015	1-12/2014
Kulut	0,2	0,3
Tulos ennen veroja	-0,2	-0,3
Tuloverot	-	-
Tulos verojen jälkeen	-0,2	-0,3
Kauden tulos lopetetuista toiminnoista	-0,2	-0,3
Rahavirta lopetetuista toiminnoista		
Liiketoiminnan rahavirta	-0,6	-0,5

LIIKETOIMET LÄHIPIIRIN KANSSA

M€	1-12/2015	1-12/2014
Jatkuvat toiminnot		
Ostot osakkuusyhtiöiltä	1,9	1,6
Saamiset ja velat kauden lopussa		
Lainasaamiset osakkuusyhtiöiltä	0,3	0,3
Ostovelat ja muut velat	0,1	0,1

TUNNUSLUVUT

	1-12/2015	1-12/2014
Osakekohtainen tulos, €	0,51	0,50
- jatkuvat toiminnot	0,51	0,50
- lopetetut toiminnot	0,00	0,00
Liikevoitto (jatkuvat toiminnot), %	6,8	6,2
Oman pääoman tuotto, % (p.a.)	12,1	12,3
Sijoitetun pääoman tuotto, % (p.a.)	15,5	14,2
Omavaraisuusaste, %	44,3	43,9
Nettovelkaantumisaste, %	29,3	27,6
Korolliset nettovelat	91,3	82,0
Oma pääoma / osake, €	3,39	3,16
- laimennusvaikutuksella oikaistu	3,39	3,16
Osinko per osake, €	0,44 *)	0,42
Osinko per tulos, %	86,3	84,0
Efektiiivinen osinkotuotto, %	3,2	3,7
P/E-luku	26,7	23,0
Osakekannan markkina-arvo, M€	995,6	841,1
Osakkeen kurssikehitys		
- alin, €	10,42	9,11
- ylin, €	17,30	14,94
- keskimurssi, €	13,92	12,17
Osakevaihto		
- 1 000 kpl	27 590	18 842
- M€	384	229

*) Hallituksen ehdotus

VUOSINELJÄNNESTIEDOT

	10-12/ 2015	7-9/ 2015	4-6/ 2015	1-3/ 2015	10-12/ 2014	7-9/ 2014	4-6/ 2014	1-3/ 2014
Jatkuvat toiminnot								
Liikevaihto, M€	262,0	274,1	277,6	237,1	251,5	277,0	264,5	230,9
- Talotekniikka – Eurooppa	114,3	121,2	119,0	112,6	112,7	123,5	122,0	120,9
- Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	74,0	75,1	69,8	56,9	56,1	54,7	49,5	40,5
- Talotekniikka – Pohjois-Amerikka, \$	80,2	83,6	77,6	63,2	70,0	71,8	67,9	55,5
- Uponor Infra	75,0	79,0	89,7	68,3	84,9	100,3	95,3	70,8
Bruttokate, M€	91,4	95,0	98,6	85,2	83,2	92,2	86,7	78,1
- Bruttokate, %	34,9	34,7	35,5	35,9	33,1	33,3	32,8	33,8
Liikevoitto, M€	14,0	23,6	22,5	11,3	11,8	29,2	17,6	4,8
- Talotekniikka – Eurooppa	3,3	8,4	6,2	6,1	4,7	15,0	9,6	5,7
- Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	12,2	15,7	15,0	8,1	9,3	9,2	8,6	4,4
- Talotekniikka – Pohjois-Amerikka, \$	13,1	17,5	16,8	8,9	11,7	12,1	11,7	6,1
- Uponor Infra	-1,2	-0,3	3,0	-1,3	-0,9	4,2	0,4	-4,2
- Muut	-0,9	-0,2	-1,4	-1,3	-1,6	0,5	-0,7	-0,8
Liikevoitto, % liikevaihdosta	5,3	8,6	8,1	4,8	4,7	10,5	6,6	2,1
- Talotekniikka – Eurooppa	2,9	6,9	5,2	5,4	4,2	12,1	7,9	4,7
- Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	16,4	20,9	21,5	14,1	16,6	16,8	17,2	11,0
- Uponor Infra	-1,5	-0,4	3,0	-0,2	-0,1	4,2	0,4	-6,0
Kauden tulos, M€	4,4	15,4	13,3	4,0	8,3	16,8	9,4	1,8
Taseen loppusumma, M€	707,8	740,0	716,8	692,5	681,8	701,7	697,9	690,5
Tulos/osake, €	0,07	0,21	0,17	0,06	0,12	0,21	0,13	0,04
Oma pääoma/osake, €	3,39	3,26	3,08	2,96	3,16	3,10	2,80	2,66
Markkina-arvo, €	995,6	851,4	989,0	1 153,0	841,1	780,4	984,6	968,5
Sijoitetun pääoman tuotto, % (p.a.)	15,5	17,3	14,0	7,2	14,2	14,8	8,8	3,5
Korollinen nettovelka kauden lopussa, M€	91,3	114,8	138,8	130,9	82,0	122,9	154,3	147,8
Velkaantumisaste, %	29,3	37,9	47,8	46,7	27,6	41,7	56,9	56,9
Velkaantumisaste, %, rullaava, neljä vuosineljännestä	40,4	40,0	41,0	43,2	45,8	47,3	48,3	52,7
Bruttoinvestoinnit, M€	19,7	11,9	10,4	8,1	14,3	9,0	8,0	4,4
- % liikevaihdosta	7,5	4,3	3,7	3,4	5,7	3,2	3,0	1,9

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Oman pääoman tuotto (ROE), %

$$= \frac{\text{Tulos ennen veroja} - \text{tuloverot}}{\text{Oma pääoma, keskiarvo}} \times 100$$

Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %

$$= \frac{\text{Tulos ennen veroja} + \text{korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma - korottomat velat, keskiarvo}} \times 100$$

Omavaraisuusaste, %

$$= \frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma - saadut ennakot}} \times 100$$

Nettovelkaantumisaste, %

$$= \frac{\text{Korollinen nettovelka}}{\text{Oma pääoma}} \times 100$$

Korolliset nettovelat

$$= \text{Korolliset velat} - \text{rahavarat ilman sidottuja rahavaroja}$$

Tulos/osake (EPS)

$$= \frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva kauden tulos}}{\text{Tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakemäärä ilman omia osakkeita}}$$

Oma pääoma/osake

$$= \frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Osakeantioikaistu osakemäärä vuoden lopussa}}$$

Osakkeen keskikurssi

$$= \frac{\text{Osakkeiden euro-määräinen vaihto}}{\text{Osakkeiden kpl-määräinen vaihto}}$$